

JURVAN KIRKONKYLÄN – KOSKIMÄEN
OSAYLEISKAAVAN
RAKENNUSINVENTOINTI
RAPORTTI

Kurikan kaupunki

Minttu Kervinen, Olli Kortelainen ja Kaisa Hongisto

14.5.2025, Tarkistettu 12.12.2025

P47508P002

Sisällys

JURVAN KIRKONKYLÄ – KOSKIMÄKI OSAYLEISKAAVAN RAKENNUSINVENTOINTI	4
1 Johdanto	4
1.1 Työn tausta ja tarkoitus.....	4
1.2 Sijainti	5
1.3 Käytetyt menetelmät ja arvottamisen kriteerit	7
1.4 Aiemmat selvitykset ja inventoinnit.....	9
1.4.1 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt.....	9
1.4.2 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2021	10
1.4.3 Kirkkolain nojalla suojellut kohteet	11
1.4.4 Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet.....	12
1.4.5 Paikalliset inventoinnit.....	19
1.4.6 Jaakko Pöyry Infra, asemakaavan muutos ja laajennus -liitekartat.....	25
3 Selvitysalueen rakentuminen ja historia	27
5 Johtopäätökset ja suositukset	29
5.1 Kirkkolailla suojeltavat kohteet.....	29
5.2 Alueet, joiden pääkäyttötarkoitus on rakennussuojelu	30
5.3 Alueet, joilla ympäristö säilytetään	30
5.4 Arvoluokan A-kohteet	32
5.5 Arvoluokan B-kohteet	37
5.6 Arvoluokan C-kohteet ja tuhoutuneet kohteet.....	42
5.7 Valtakunnallisesti- ja maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt.....	47
5.8 Kyläkuvallisesti tärkeät alueet tai alueen osat	49
6 Lähteet.....	62

FCG Finnish Consulting Group Oy ("FCG") on laatinut tämän raportin FCG:n asiakkaan ("Asiakas") toimeksiannon ja ohjeiden mukaisesti. Tämä raportti on laadittu FCG:n ja Asiakkaan välisen sopimuksen ehtojen mukaisesti. FCG ei ole vastuussa tästä raportista tai sen käytöstä suhteessa mihinkään muuhun tahoon kuin Asiakkaaseen.

Tämä raportti voi perustua kokonaan tai osaksi kolmansien osapuolten FCG:lle antamiin tietoihin tai julkisiin lähteisiin ja näin ollen tietoihin, joihin FCG:llä ei ole ollut vaikutusmahdollisuuksia. FCG toteaa nimenomaisesti, ettei sillä ole vastuuta sille annettujen virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella.

Kaikki oikeudet (mukaan lukien tekijänoikeudet) tähän raporttiin kuuluvat FCG:lle, tai Asiakkaalle, mikäli niin on sovittu FCG:n ja Asiakkaan välillä. Tätä raporttia tai sen osaa ei saa muokata tai käyttää uudelleen toiseen tarkoitukseen ilman FCG:n kirjallista lupaa.

JURVAN KIRKONKYLÄN – KOSKIMÄEN OSAYLEISKAAVAN RAKENNUSINVENTOINTI

1 Johdanto

1.1 Työn tausta ja tarkoitus

Työssä tarkistusinventointiin Jurvan kirkonkylän ja Koskimäen osayleiskaavan alueelta aiemmin inventoidut kohteet ja arvoitettiin ne yhtenäisin kriteerein. Työn tilaajana on Kurikan kaupunki ja työtä on ohjannut kaupungilta toimistoarkkitehti Jukka Peltoniemi. Alueelliselta vastuumuseolta Seinäjoen museolta työtä on ohjannut Anni Lehtimäki ja Susanna Hietämäki. Etelä-Pohjanmaan liitosta työtä on ohjannut Annukka Kuoppala. Inventoinnin on tehnyt Minttu Kervinen (arkkitehti SAFA, YKS-548), apunaan Olli Kortelainen (rakennusarkkitehti (AMK) ja Kaisa Hongisto (4. vuoden rakennusarkkitehtiopiskelija). Kervinen on vastannut inventoitavien kohteiden valinnasta sekä niiden kohdekuvausten, arvotuksen ja suositusten laatimisesta. Kortelainen ja Hongisto ovat avustaneet kohdekuvausten ja inventointikorttien laatimisessa. Maastokäynnit ja valokuvaukset on suoritettu Kervisen ja Kortelaisen toimesta vuonna 2023 ja Kortelaisen ja Hongiston toimesta vuonna 2025. Selvitystä on tarkistettu Jurvan kirkonkylän ja Koskimäen osayleiskaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella loppuvuodesta 2025. Yksi muussa yhteydessä inventoitu kohde on arvoitettu ja yksi uusi kohde täydennysinventoitu. Maastokäynnin täydennysinventointikohteeseen teki Heilu Oy arkeologisen selvityksen täydennyksen yhteydessä 13.11.2025.

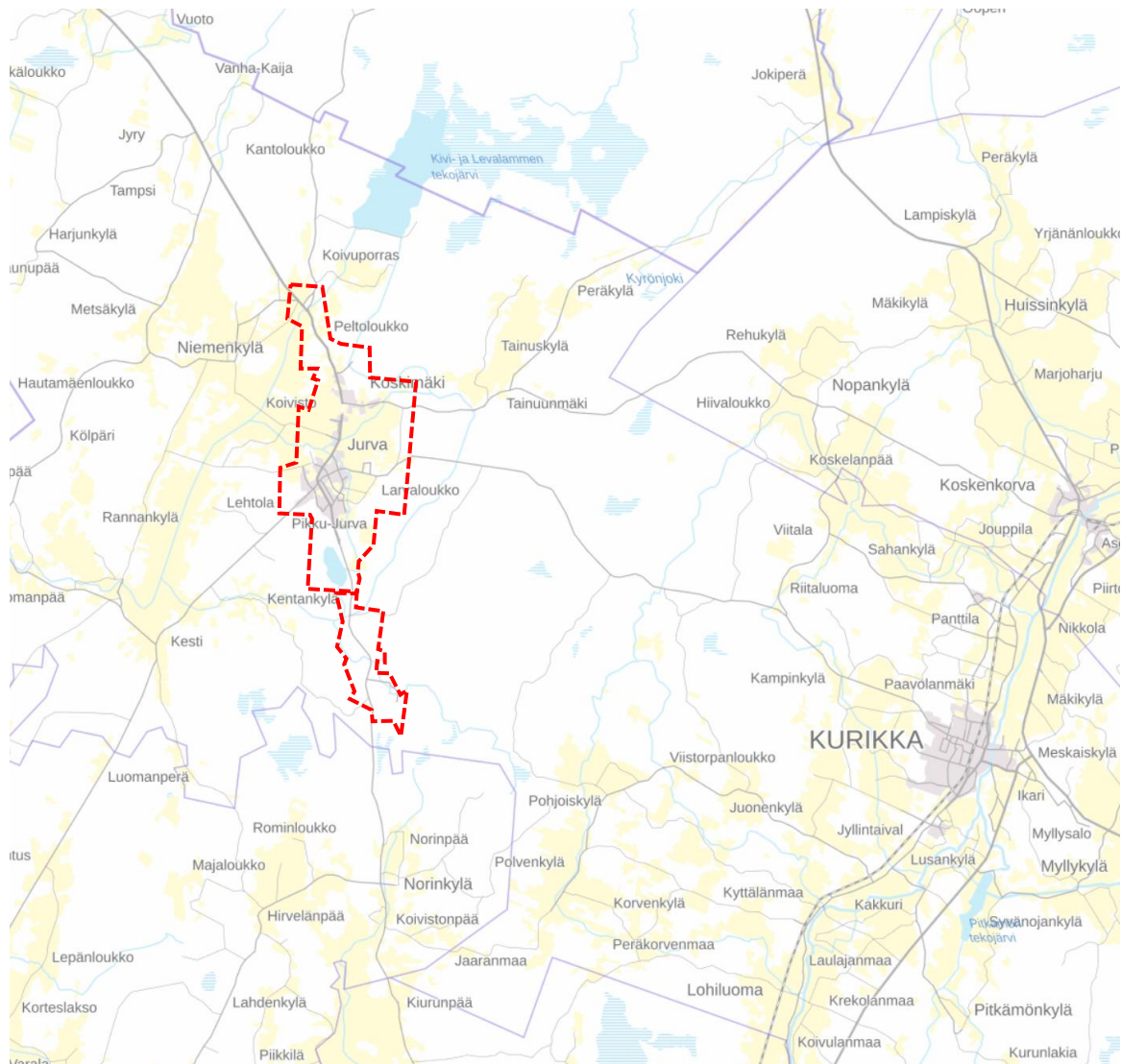
Rakennusinventointi on tehty yleiskaavoitusta varten tarvittavalla tarkkuudella ja siinä selvitetään tiedot tarkastelualueen rakennuskannan kulttuurihistoriallisista arvoista. Selvityksessä on

- Tarkastettu alueelta aiemmin inventoidut kohteet ja syötetty/tarkistettu niiden kohdekuvaukset Kioski-tietokantaan
- Arvoitettu inventoidut kohteet yhtenäisin kriteerein
- Rajattu tarkastelualueelle kyläkuvallisesti arvokkaat kokonaisuudet ja laadittu niistä kuvaukset
- Annettu suositukset kohteiden ja alueiden huomioimisesta kaavaratkaisussa

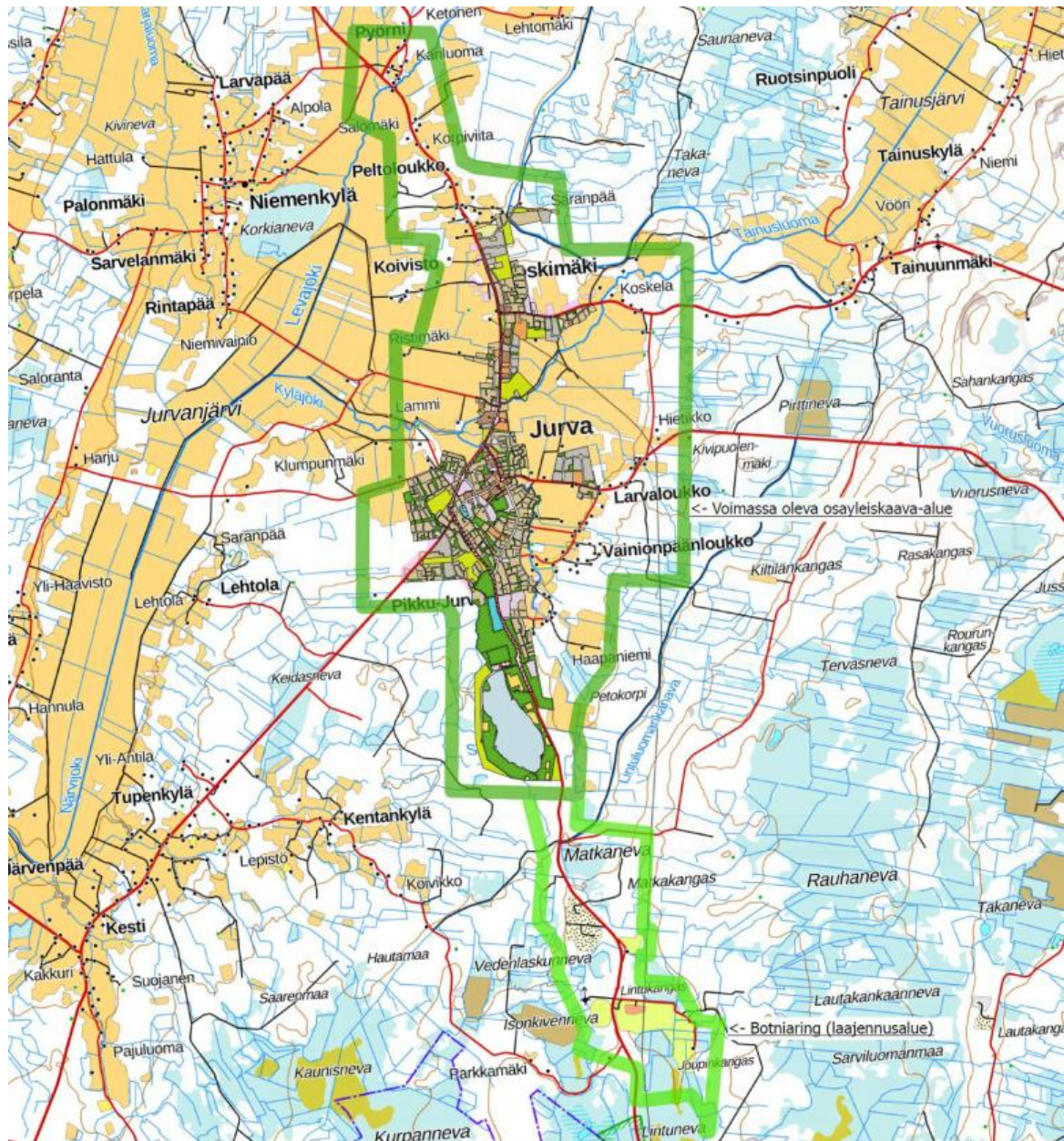
Inventoinnin perusteella varsinaisen kaavatyön yhteydessä kaavoittaja merkitsee kohteiden ja alueiden arvot mahdollisina suojelumerkintöinä ja määräyksinä kaavaan.

1.2 Sijainti

Selvitysalue sijaitsee Kurikassa, noin 20 km Kurikan keskustasta luoteeseen. Selvitys koskee oikeusvaikutteisen Jurvan kirkonkylä – Koskimäki osayleiskaavatyön aluetta. Kaava-alueeseen sisältyvät seuraavat alueet: Kirkonkylä, Koskenmäki, Säläisjärvi ja Botniaring-moottoriradan alue. Osayleiskaava-alueen koko on noin 3000 hehtaaria, josta noin 2539 hehtaaria on voimassa olevaa kaava-aluetta, ja noin 493 hehtaaria on laajennusaluetta (Botniaring-alue).

Kuva 1 Selvitysalue sijaitsee Kurikassa Jurvan alueella, noin 20 km kaupungin keskustasta luoteeseen. Kuvassa osayleiskaava-alue on osoitettu punaisella rajauksella. Taustakartta: MML.

Kuva 2 Selvitysalue käsittää Jurvan kirkonkylän, Koskimäen, Säläisjärven sekä Botniaring-laajennusalueen.

1.3 Käytetyt menetelmät ja arvottamisen kriteerit

Työ on tehty kolmessa vaiheessa:

- lähtötietojen koonti ja läpikäynti
- dokumentointi- ja analyysivaihe maastokäynteineen sekä
- yhteenvetovaiheessa kohteiden arvottaminen ja suositusten antaminen

Selvityksen lähtöaineistona on käytetty alueelta olevia aiempia rakennusinventointeja ja muita selvityksiä, alueen karttoja, paikkatietoaineistoja, ilmakuvia sekä alueelta otettuja valokuvia.

Selvitysalueelle sijoittuvat valtakunnalliset, maakunnalliset ja paikalliset aikaisemmin arvotetut ja inventoidut maisemallisesti ja mahdolliset kulttuurihistorialliset arvokkaat kohteet on selvitetty Museoviraston RKY-aineistosta ja muinaisjäännösrekisteristä, maakunnallisista selvityksistä, aiemmista rakennusinventoinneista ja Seinäjoen museoiden käytössä olevasta Kioski-tietokannasta.

Kervinen ja Kortelainen tekivät alueelle maastokäynnin 2.-3-10.2023 ja Kortelainen ja Hongisto 1.4.2025. Maastokäynnin yhteen täydennysinventointikohteeseen teki Heilu Oy arkeologisen selvityksen täydennyksen yhteydessä 13.11.2025. Maastokäynneillä valokuvattiin mahdollisuuksien mukaan tarkistusinventoitavat kohteet. Kohteiden omistajia oli etukäteen tiedotettu kirjeitse maastokäynnistä. Maastokäynnillä myös haastateltiin kohteiden omistajia mahdollisuuksien mukaan. Muutamit kiinteistöjen omistajat kielsivät omistamiensa kohteiden valokuvaamisen tai kuvien julkaisemisen osana raportointia.

Tarkistusinventoitujen kohteiden kuvaukset joko tarkistettiin tai syötettiin tarkistettuna Seinäjoen Museoiden Kioski-tietokantaan. Esimerkiksi kohteiden ajoituksia tarkistettiin jonkin verran ja kuvaukset kohteiden nykyisestä ulkoasusta tarkistettiin vastaamaan tämänhetkistä tilannetta. Kohteissa edellisten inventointien jälkeen tapahtuneet muutokset kirjattiin ylös. Koska alueelle on tehty useita tarkkuudeltaan erilaisia useana eri vuonna, kaikki kohteet arvotettiin yhtenäisin kriteerein. Lisäksi alueelta täydennysinventointiin jonkin verran aiemmin inventoimaton rakennuskantaa, joista syötettiin vastaavat tiedot Kioskiin kuin aiemmin inventoiduista kohteista.

Inventointi tehtiin yleiskaavatasolla, eikä rakennusten sisätiloja tarkasteltu. Kohteiden kuntoa on tarkasteltu ulkoapäin kiinnittämällä huomiota rakennuksen ryhtiin, vesikaton toimivuuteen ja ulkovuorauksen vaurioihin. Arviot ovat suuntaa antavia. Mikäli kohteiden kunnosta tarvitaan tarkempaa tietoa, suositellaan niille tekemään kuntoselvitys.

Kohteita ja rakennuksia arvotettaessa on tarkasteltu niiden historiallisia arvoja, arkkitehtonisia ja rakennushistoriallisia arvoja sekä ympäristöllisiä arvoja. Myös eri lainsäädännön kautta suojellut kohteet huomioitiin, kuten kirkkolain suojelamat kohteet.

Kohteisiin liittyvien arvojen perusteella ne on jaoteltu kolmeen arvoluokkaan. A-luokan kohteisiin on katsottu liittyvän maakunnallisia tai paikallisesti erittäin merkittäviä arvoja tai ne ovat tarkastelualueella ainoita rakennustyyppinsä edustajia. B-luokan kohteilla katsottiin olevan paikallista rakennushistoriallista, historiallista ja/tai maisemallista merkitystä osana kaava-alueen kerroksellista rakennuskantaa. Yksittäisinä kohteina näiden kohteiden rakennushistorialliset arvot jäävät rakennusten vaatimattomuuden ja/tai niihin tehtyjen muutosten vuoksi vähäisemmiksi kuin A-luokan kohteiden. Lisäksi tarkastelualueella tai lähiympäristössä on säilynyt vähintään jonkin verran muutakin vastaavaa rakennuskantaa samalta ajalta. Osaan inventoiduista kohteista ei katsottu liittyvän sellaisia arvoja, että kohteet olisi syytä huomioida kaavoituksessa. Näiden kohteiden arvoluokka on esitetty merkinnällä C. C-luokan kohteiksi katsotuissa kohteissa inventoidut rakennukset ovat tavanomaisia tai alkujaankin hyvin vaatimattomia, niiden kulttuurihistorialliset arvot eivät ole laajamittaisesti tunnistettuja tai niiden kulttuurihistorialliset arvot ovat tehtyjen muutosten vuoksi merkittävästi heikentyneet.

Kohteiden arvoluokituksen pohjalta kohteille on esitetty suositukset niiden huomioimisesta yleiskaavassa. Suosituksissa on huomioitu myös mm. kirkkolain suojelemat kohteet. Suositukset on annettu kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen pohjalta, eikä niissä ole huomioitu esimerkiksi kohteiden säilymisedellytyksiä.

Kohteiden arvoja on tarkasteltu mm. seuraavista näkökulmista:

Historiallinen arvo

- Kohteen merkitys historiallisen kehityksen, tapahtuman tai ilmiön todisteena

Arkkitehtoninen ja rakennushistoriallinen arvo

- Harvinaisuus tai ainutlaatuisuus (harvinaisuus)
- Historiallinen tyypillisuus alueelle (tyypillisuus)
- Tiettyä suunnittelijaa, aluetta tai tiettyä aikaa kuvaavat tyypilliset piirteet (edustavuus)
- Alkuperäistä tai sitä vastaavan käytön, rakentamistavan, arkkitehtuurin tai tyylin ilmeneminen ja jatkuminen (alkuperäisyys)
- Näkyvissä olevat eri aikakausien rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet, jotka ilmentävät rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus).

Ympäristöarvo

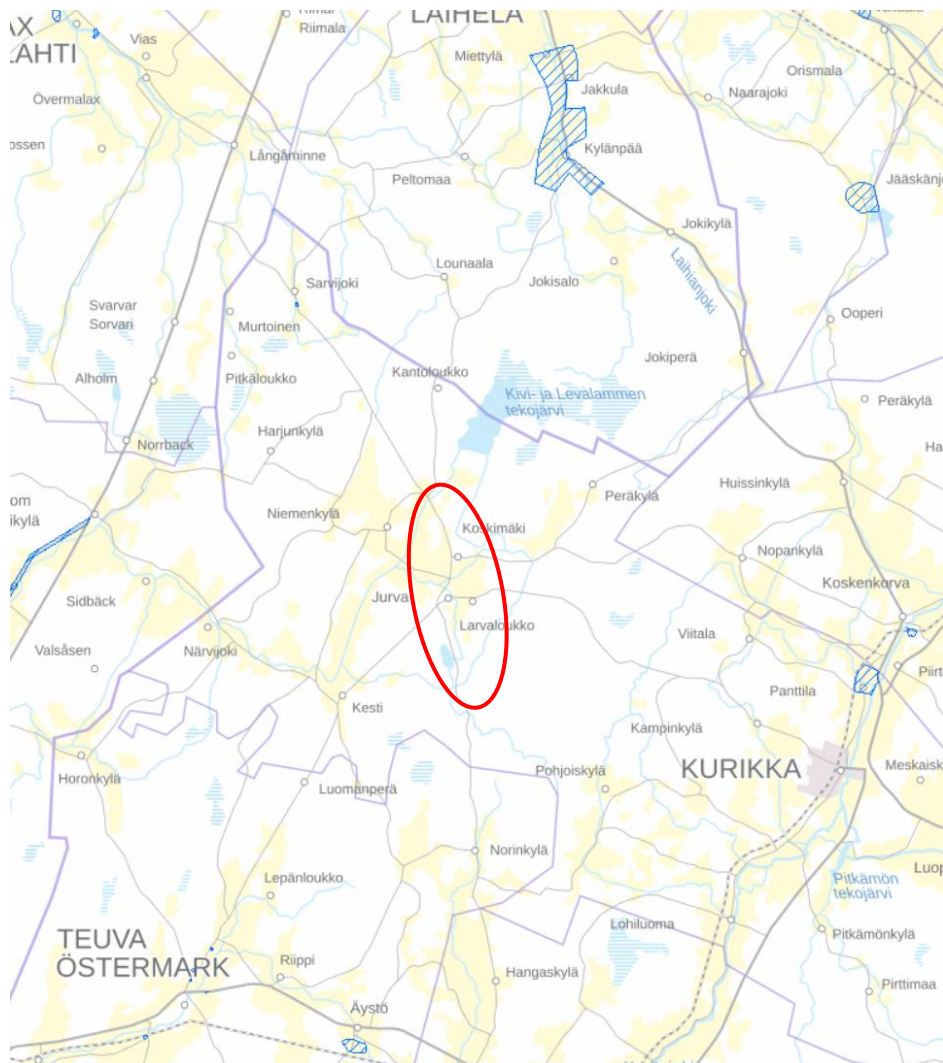
- Taajamakuullinen tai maisemallinen arvo
- Merkitys alueen tai yhteisön identiteetille

Inventointityön tulokset on kirjattu ylös Seinäjoen museoiden käytössä olevaan Kioski-tietokantaan, jonne kootaan rakennetun kulttuuriympäristön selvitysten ja inventointien tiedot.

1.4 Aiemmat selvitykset ja inventoinnit

1.4.1 Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt

Selvitysalueella ei sijaitse valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009). Lähimmät RKY-alueet sijaitsevat n. 10-20 kilometrin päässä: noin 10 km pohjoiseen sijaitsee Sarvijoen Riskun talo, noin 20 km länteen sijaitsee *Adolf Fredrikin postitie*, noin 20 km itään Kurikan pohjoispuolella sijaitsee *Koskenkorvan tehta*, sekä *Panttilan kylä ja Kurikan lakkitehdas*, ja noin 20 km pohjoiseen sijaitsee *Laihanjokivarren pohjalaistalot*. Etelässä lähin RKY-alue on noin 20 km päässä sijaitseva kohde *Teuvan umpipihaiset talonpoikaistalot*.

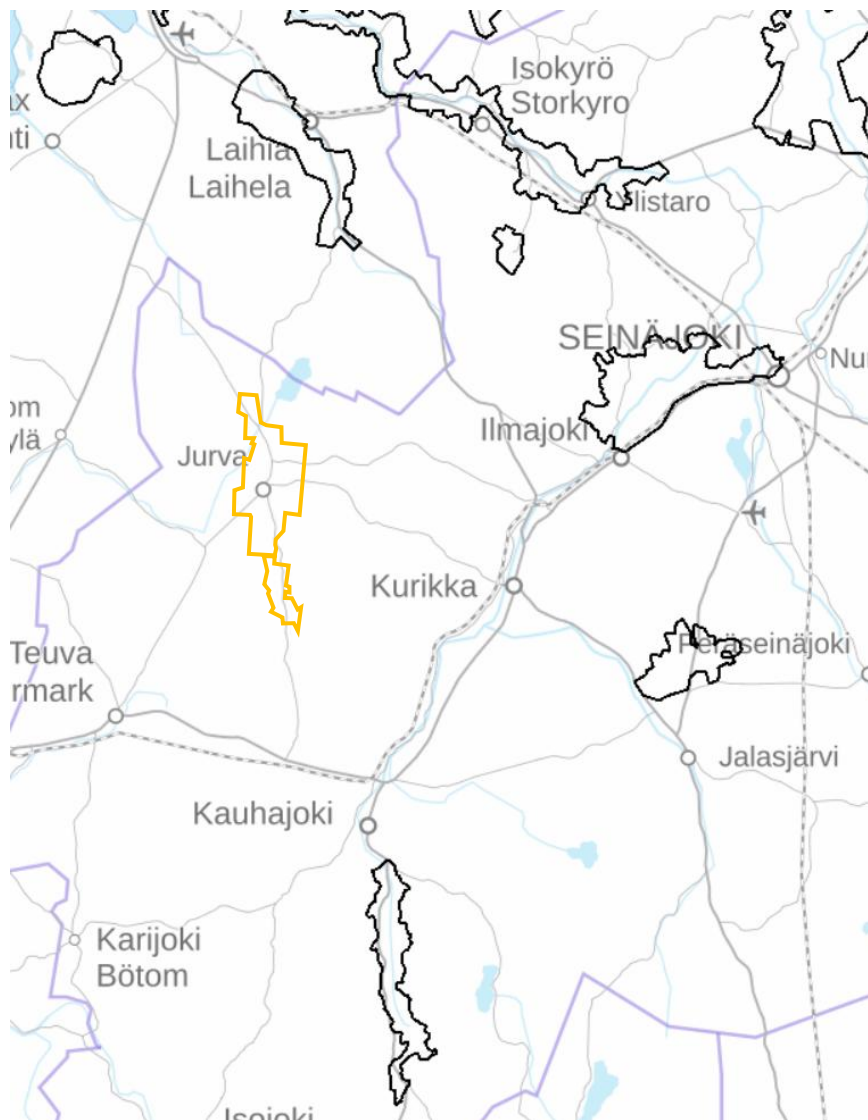

Kuva 3 Kuvassa sinisellä rasterilla merkitty selvitysalueen lähimmät RKY-alueet. Selvitysalueen sijainti merkitty likimääräisesti punaisella.

1.4.2 Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet 2021

Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) ovat Suomen maaseudun edustavimpia kulttuurimaisemia, joiden arvo perustuu monimuotoiseen kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan. Suomessa on 186 valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta.

Selvitysalueella ei ole valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Lähimmät VAMA-alueet sijaitsevat 20-30 kilometrin päässä selvitysalueesta.

Kuva 4 Karttaote Paikkatietoikkunasta, taustakartta: MML. Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet rajattu mustalla, ja selvitysalue oranssilla.

1.4.3 Kirkkolain nojalla suojellut kohteet

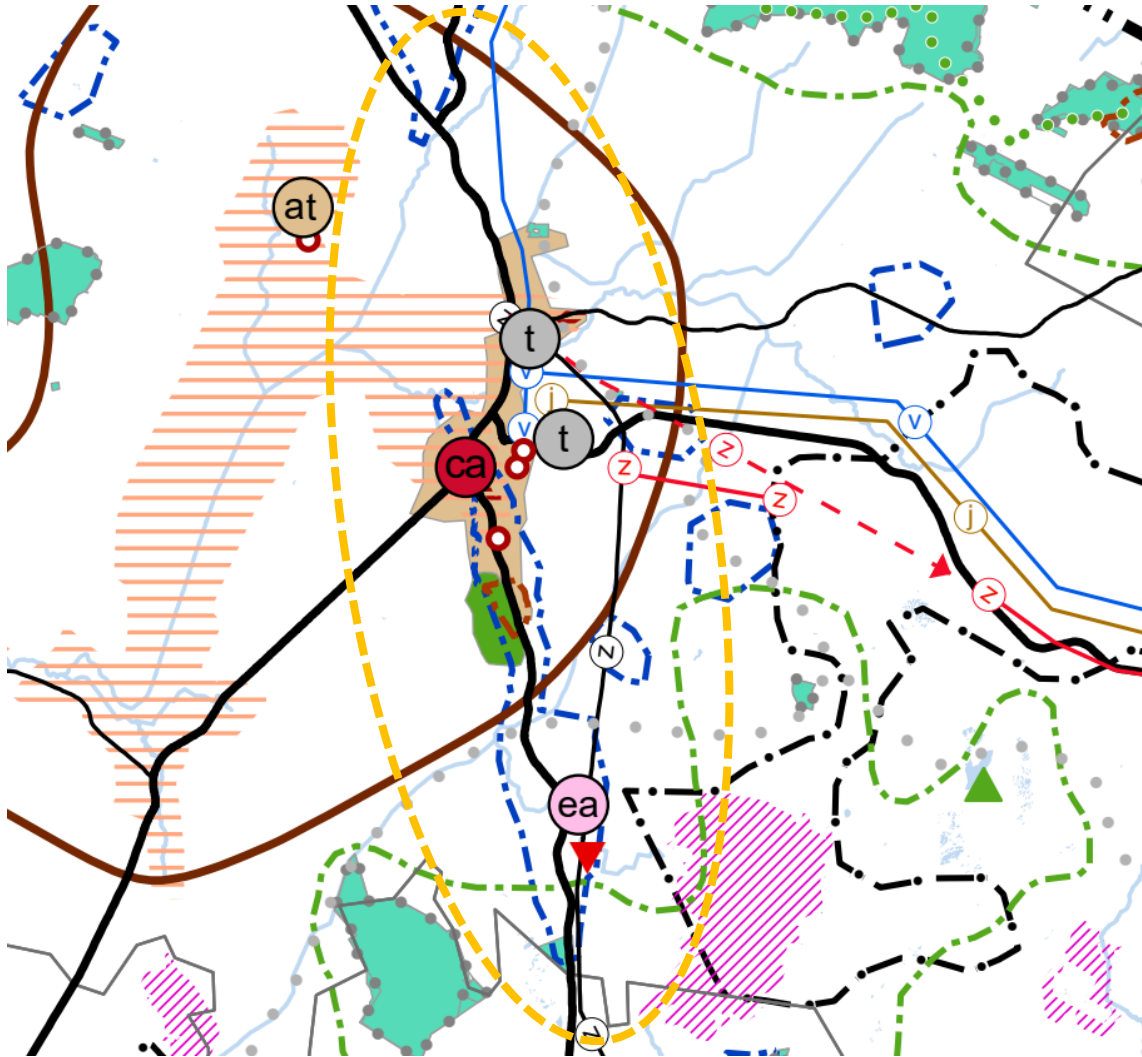

Kuva 5 Jurvan kirkko, 1802. Kuvan etualalla pitäjänmakasiini vuodelta 1807.

Evankelis-luterilaisten seurakuntien hallinnassa olevat Ennen vuotta 1917 rakennetut kirkolliset rakennukset ovat kirkkolain nojalla suojeltuja suoraan, ilman minkäänlaista erillistä suojeluprosessia.

Jurvan kirkko on valmistunut vuonna 1802. Se on tyyliltään kustavilainen, tasavartinen ristikirkko. Piirustukset hyväksyttiin Tukholmassa. Rakentamisen aloitti Gabriel Antinpoika Hakola ja työn saattoi loppuun Jaakko Jaaksi. Kirkon rakentamiseen liittyy hyvin tärkeänä Jurvaan muuttaneen kapteeni Gustav Adolf Hobinin nimi. Kirkko on kokenut merkittäviä muutoksia valmistumisensa jälkeen: alttarin paikka on vaihdettu, kellotornia on korotettu ja ulko- ja sisäväritystä on muutettu. Kirkon ympärillä on vanha hautausmaa. Kellotapuli on vuodelta 1923. Kirkon vieressä on vanha, 1800-luvun pitäjänmakasiini vaivaisukkoineen.

1.4.4 Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt ja maisema-alueet

Kuva 6 Ote Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 kaavakartasta (hyväksytty 16.9.2024 § 22). Selvitysalueen likimääräinen sijainti on osoitettu kuvaan oranssilla katkoviivalla.

Alueella on voimassa Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050, jonka Etelä-Pohjanmaan maakuntavaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 16.9.2024 (§ 22). Etelä-Pohjanmaan maa-kuntahallitus päätti kokouksessaan 17.12.2024 maankäyttö- ja rakennuslain (201§) mukaisesti määrätä maakuntavaltuuston hyväksymän Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavan 2050 tulemaan voimaan. Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 on kuulutettu voimaan 20.12.2024. Voimaan tultuaan se on kumonnut aiemmin hyväksytyt voimassa olleet Etelä-Pohjanmaan maakuntakaavat kokonaisuudessaan. Kaava-alue on pääosin osoitettu taajamatoimintojen alueeksi maakuntakaavassa.

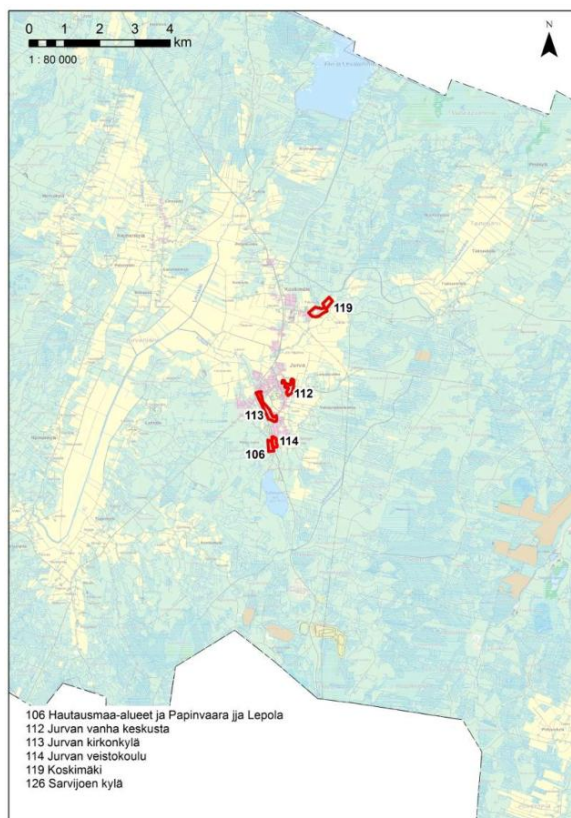
Maakuntakaavassa selvitysalueella sijaitsee useita kulttuuriympäristöteemaan liittyviä merkintöjä:

Selvitysalueen luoteisosassa sijaitsee *maakunnallisesti arvokas maisema-alue* Jurvanjärven kulttuurimaisemat. Jurvanjärven kulttuurimaisema on maakunnallisesti edustava esimerkki viljelykäyttöön raivatun järven maatalousmaisemasta ja sitä ympäröivien kylien arvokkaasta rakennusperinnöstä.

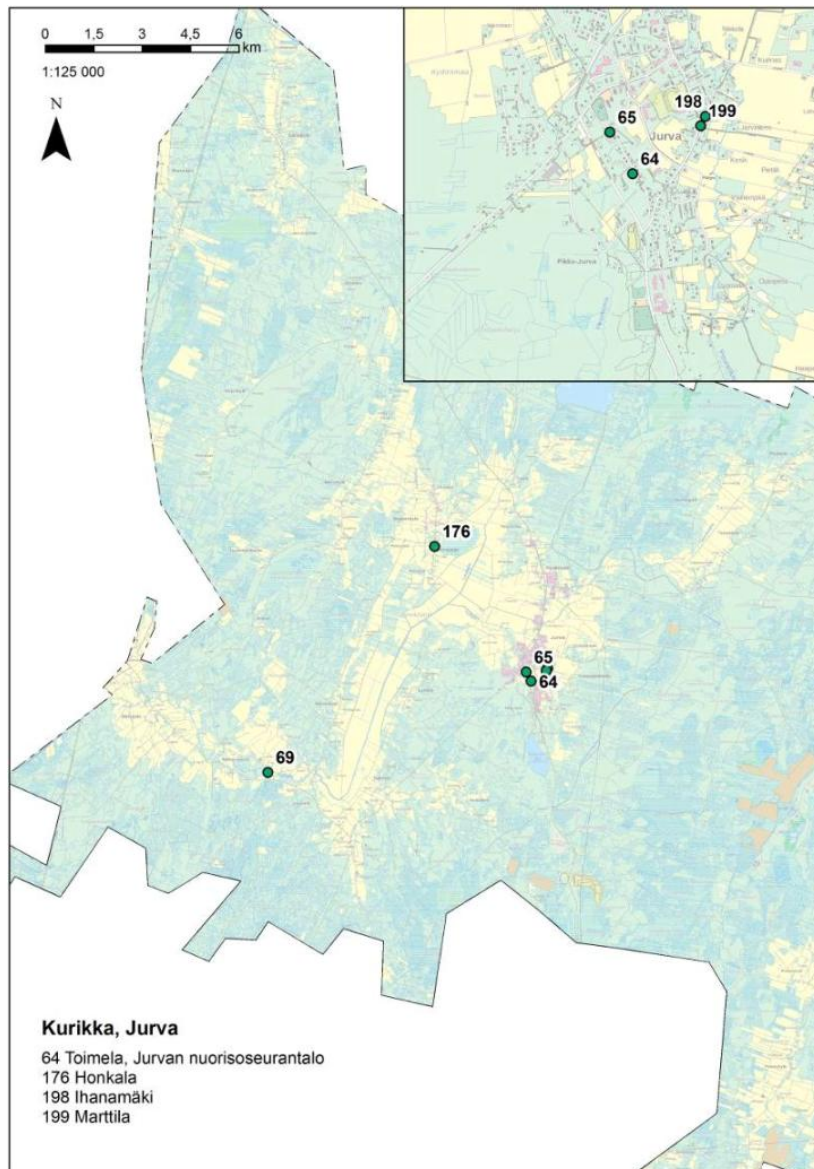
Kirkonkylällä sijaitsee viisi *maakunnallisesti merkittävää rakennetun kulttuuriympäristön* kohdetta tai aluerajausta: Koskimäki, Jurvan kirkonkylä, Jurvan vanha veistokoulu, Ihamäki ja Marttila, sekä Jurvan vanha keskusta.

Kirkonkylällä sijaitsee myös *erillislailla suojeltu rakennuskohde* (kirkkolaki) Jurvan kirkko.

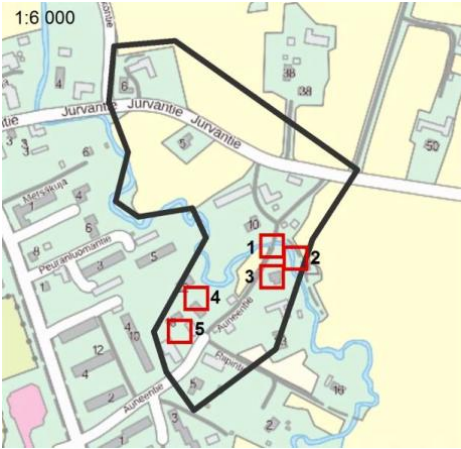
1.4.4.1 Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen rakennusinventointi 2016-2017

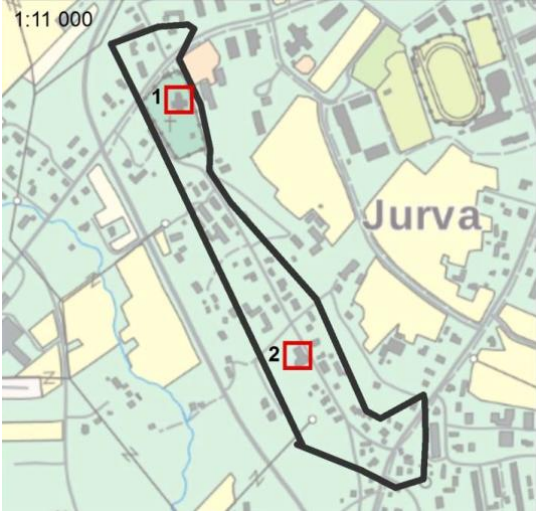

Kuva 7 Etelä-Pohjanmaan maakunnallisen rakennusinventoinnin Jurvan aluekohteet inventointiraportin 2017 mukaan.

Kuva 8 Etelä-Pohjanmaan maakunnallisen rakennusinventoinnin rakennuskohteet inventointiraportin 2017 mukaan.

Kohde inventointiraportissa 2017	Kuvaus inventointiraportissa 2017
106 Hautaus-maa-alueet Papinvaara ja Lepola 	Aluetyyppi kirkkoympäristö, metsämaisema Arvot tapahtumahistoriallinen, maisemallinen Arvojen perustelu Kauhavantien ja Jurvan Nikkarikoulun länsipuolella sijaitseva Jurvan uusi hautausmaa on vanhimmilta osiltaan 1800-luvulta. Se muodostuu kahdesta erikseen lohkotusta hautausmaa-alueesta. Etelänpuoleinen hautausmaa on ympäröity kiviaidalla ja pohjoinen puuaidalla.
112 Jurvan vanha keskusta 1. Mäntyläntien silta 2. Auneen hautausmaa ja talvihauta 3. Koivu-Mänty 4. Mänty II 5. Reinikka, Ilmari	Aluetyyppi kyläympäristö Arvot asutushistoriallinen, rakennusperinteinen ja kyläkuullinen Arvojen perustelu Mäntyläntien varren raittiasutus on Jurvan vanhinta asuinaluetta, jossa sijaitsee Hiipakan, Mäntylän ja Peuran kantatalojen talouskeskukset, vanha hautausmaa muistomerkkeineen sekä vanha maantiensilta. Alue on ollut asuttuna viimeistään 1600-luvulta. Hiipakan talouskeskus saattaa edelleen sijaita vanhan kylätontin paikkeilla, nykyisen Jurvantien pohjoispuolella. Mäntyläntien nimellä kulkeva tielinjaus näkyy vuoden 1745 pitäjänkartassa suunnilleen nykyisin linjauksin. 1600-luvulta käytössä ollut Auneen hautausmaan paikka sijoittuu tien itäpuolelle, vanhan sillan läheisyyteen.

Kohde inventointiraportissa 2017	Kuvaus inventointiraportissa 2017
113 Jurvan kirkonkylä 1. Jurvan kirkko 2. Toimela, Jurvan nuorisoseurantalo	Aluetyyppi kyläympäristö, kirkkoympäristö Arvot asutushistoriallinen, arkkitehtoninen, rakennusperinteinen ja kyläkuvallinen Arvojen perustelu Jurvan kirkon ympäristössä vanhojen tielinjojen Kirkkokujan ja Kangastien varrella on säilynyt ehyt kokonaisuus vanhan kirkonkylän asutusta ja perinteistä rakennuskantaa. Alueella sijaitsee muun muassa Reinin koulun kaksikerroksinen 1920-luvun klassistishenkinen rakennus ja Kangastien varrella seurojentalo Toimelta vuodelta 1899.

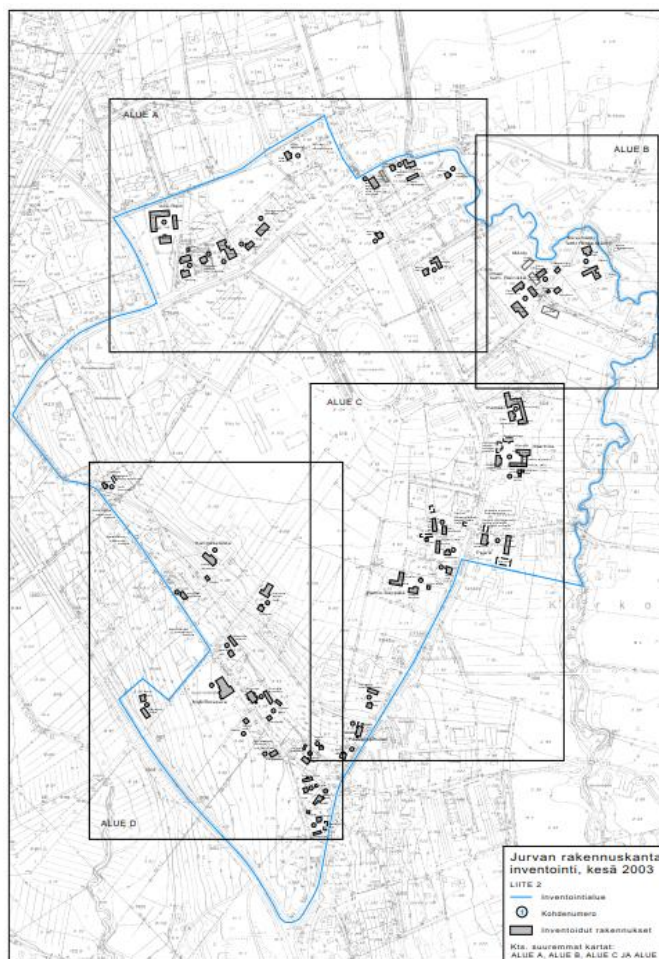
Kohde inventointiraportissa 2017	Kuvaus inventointiraportissa 2017
114 Jurvan veistokoulu 	Aluetyyppi laitosympäristö Arvot sivistyshistoriallinen, arkkitehtoninen, rakennusperinteinen ja maisemallinen Arvojen perustelu Pohjanmaalaisen käsityötaidon opettamista varten tilattomalle väestölle perustettu Jurvan Veistokoulu laajeni Pohjanmaan Nikkarikeskukseksi ja 1900-luvun loppuvuosina ammattikorkeakouluksi. Ajallisesti kerroksiseen kouluympäristöön kuuluu vuonna 1956 rakennetun koulurakennuksen lisäksi myös mm. asuntola 1970-luvulta sekä vuonna 2004 valmistunut, arkkitehtonisesti merkittävä koulurakennus Sella, jonka suunnitteli arkkitehtuurikilpailun voittanut arkkitehti Mauri Mäki-Marttunen.

Kohde inventointiraportissa 2017	Kuvaus inventointiraportissa 2017
119 Koskimäki 1. Mäki 2. Luhta 3. Viinämäki 4. Tuomikoski 5. Koski 6. Yläkoski 7. Koskiniemi 8. Talvikoski 9. Palomäki	Aluetyyppi kyläympäristö Arvot asutushistoriallinen, rakennusperinteinen ja kyläkuvallinen Arvojen perustelu Koskimäen kylä on sijainnut samoilla paikkeilla, vanhan raitin varrella satojen vuosien ajan. Useimmat alueen talojen kaksi- ja puolitoistakerroksisista päärakennuksista on 1800-luvulta.

1.4.5 Paikalliset inventoinnit

1.4.5.1 Jurvan rakennuskantainventointi 2003, Arkkitehti- ja insinööritoimisto Motiivi Oy

Inventointialue käsittää silloisen alustavan kaavoitusalueen rajan Jurvan keskustassa. Inventointialue on jaettu neljään aluekohteeseen. Aluekohteista on täytetty alueinventointilomakkeet, joita on täydennetty kohdeinventoinneilla tarpeen mukaan. Alue A käsittää nykyisen keskusta-alueen kauppa- ja asuinrakennukset, mukaan lukien yhden maatilakokonaisuuden. Alue B käsittää vanhan Mäntylän tilan. Mäntylän tila on erotettu Hiipakan vanhasta kantatalosta noin v. 1705. Hiipakka on Jurvan vanhin vielä olemassa oleva talo. Alue C käsittää Peurantien asutuksen, alueella on jäljellä piirteitä vanhasta raittiasutuksesta. Alue D käsittelee Kangastien asutusta. Alueella on harjumuodostuma, jonka päälle ja rinteeseen muodostunut asutus on eri-ikäistä. Kangastien asutus on kokonaisuudessaan merkittävää, vaikka kaavoitusalueeseen kuuluukin vain osa rakennuskannasta. Jurvan vanha keskusta on sijainnut Kangastien alueella.

Kuva 9 Jurvan rakennuskantainventointi 2003:n inventointialue osa-alueineen.

Inventoinnin tiedot on viety Access-tietokantaan ja kohteista laadittiin arvaluokitus. Alustavan arvottamisen suoritti inventoija. Arvottamisesta laadittiin taulukko ja lopuksi inventointityöstä laadittiin tämä keruukertomus. Keruukertomuksen lopussa on käyty läpi Jurvan asuttamisen vaiheita ja elinkeinoja.

Kohteita inventoinnissa oli mukana 42, jotka sijoitettiin neljään aluekokonaisuuteen. Merkittävimmät kohteet löytyivät entisen Männyn tilan alueelta, Peurantien raitilta ja Kangastien harjualueelta. Inventointialueen vanhin rakennus lienee Männyn vanha vilja-aitta. Inventointialueella sijaitsee sulassa sovussa vanha ja uusi asutus. Alueella on muutamia suuria talonpoikaistaloja: vanhan Männyn tilan alueella, Peurantiellä Ihamäki, Marttila ja Peura ja Kangastiellä Kangasalusta. Puuseppä- ja huonekalukulttuuri näkyy vahvasti useissa kohteissa, joissa on joko pihaverstaita tai asuinrakennuksen yhteydessä tiloja, joissa on valmistettu huonekaluja. 1900-luvun alussa valmistunut Jurvan kirkonkylän nuorisoseura sijaitsee Kangastien alueella. Kirkonkylän alueella on useita kauppa- ja asuinrakennuksia ja entisiä kaupparakennuksia sijaitsee myös Peurantien ja Kangastien varrella. Hyvin säilyneitä aittarakennuksia on alueella vain muutamia: Männyn tilalla ja Hahto-Seppälän tilalla. Perinteisten II-kerroksisten talonpoikaistalojen rinnalla myös isot puolitoistakerrokset talonpoikaistalot ovat yleisiä.

Nro	Inv. alue	Nimi	Kuvaus	Arvot
1	A	Uusi-Reini	Eheä ja hyvin säilynyt pohjalaistalon pihapiirikokonaisuus.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
2	A	Väreenmaa	Kauppatien 1900-luvun alkupuoliskon liikerakennus, jonka ulkoasu on muuttunut.	Maisemallisesti arvokas
3	A	Keskus	Kauppatien 1950-luvun rapattu liikerakennus, entinen käsikäyttöinen puhelinkeskus.	Maisemallisesti arvokas
4	A	Asunto	Asuin- ja liikerakennus tyyllipuhdasta 1960-luvun rationalismia.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
5	A	Katajisto	Kauppatien varren 1940-luvun lopun asuin- ja liikerakennus.	Maisemallisesti arvokas
6	A	Maisteri	Kauppatien v. 1950 rakennettu 2-k puuverhoiltu liike- ja asuinrakennus.	Maisemallisesti arvokas

Nro	Inv. alue	Nimi	Kuvaus	Arvot
7	A	Rauhala	1900-luvun alkupuolen hyvin säilynyt hirsirunkoinen pääarakennus.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
8	A	Pankinkulma	1950-luvun alun rapattu liike- ja asuinrakennus keskellä kirkonkylää.	Maisemallisesti arvokas
9	A	Mäntynen	1930-luvun lopun puolitoistakerroksinen talo, pihassa puusepänverstas.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
10	A	Sannanlakso	1950-luvun lopun asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti arvokas
11	A	Kankaanpää	Peurantien varren 1940/50-luvun vaihteen liike-/asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
12	A	Korpimänty	1940/50-luvun pientila Peurantien varrella.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
13	B	Ilmari (tunn. Reinikka)	Kerroksellinen pohjalaistalon pihapiiri, päärakennuksessa pärevuorattu pääty.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
14	B	Mänty (tunn. Riippi)	Osittain palanut pääarakennus on Männyn tilan vanha pääarakennus.	Historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
15	B	Koivumänty (tunn. Mäntylä)	Mäntylän nykyinen tupa siirretty tien toiselta puolelta Männyn tilalta.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
16	C	Ihamäki	Peurantien varren eheä pohjalaistalon pihapiiri.	Maisemallisesti arvokas
17	C	Marttila (ent. Riipinmäki)	Peurantien varren vanha säilynyt pihapiiri, osa vanhaa raittimaisemaa.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
18	C	Kivinen	1950-luvun II-k asuin- ja verstasrakennus, autotalli ja kalustovaja.	Historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
19	C	Kivinen II	1930-luvun pääarakennus, navetta ja huonokuntainen savusauna.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
20	C	Korpelä (ent. Peura)	1920-luvun pääarakennus, joka kuuluu Peurantien raittiasutukseen.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
21	C	Kulmala	1950-luvun asuinrakennus Perurantien varrella.	Maisemallisesti arvokas

Nro	Inv. alue	Nimi	Kuvaus	Arvot
22	C	Hahto-Seppälä	Vanha säilynyt pihapiiri, jossa 1900-luvun alun asuinrakennus, navetta ja aitta 1880.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
23	C	Väinölä	1950-luvun alun puolitoistakerroksinen asuinrakennus, jossa mineriittiverhous.	Maisemallisesti arvokas
24	C	Kumpula (Puuseppämuseo)	1941 rakennettu puusepänverstas ja asunto, nykyinen puuseppämuseo.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
25	C	Ristimäki	Peurantien 1950-luvun rapattu puolitoistakerroksinen asuinrakennus.	Maisemallisesti arvokas
26	D	Laitala	Mineriittiverhoiltu pienrakennus.	-
27	D	Mäkirinta	Mäkitypalaistila, jossa kolme vanhaa rakennusta.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
28	D	Vuorinen	1950-luvun asuin- ja verstasrakennus.	Maisemallisesti arvokas
29	D	Kuivamäki	Mansardikattoinen ja mineriittiverhoiltu päärakennus 1900-luvun alusta.	Maisemallisesti arvokas
30	D	Mäkivirta	1940-luvun päärakennus, jota on jatkettu 1970-luvulla.	Maisemallisesti arvokas
31	D	Rajala, ent. Mäkitoroska	1940-luvun lopun puolitoistakerroksinen rapattu kaupparakennus.	Maisemallisesti arvokas
32	D	Rinne	Pientila Kangastien varrella alunperin 1890-luvulta.	Historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
33	D	Käpylä	Mineriittiverhoiltu 1940-luvun lopun asuinrakennus.	Maisemallisesti arvokas
34	D	Lepola	1940-luvun kaksikerroksinen iso matkustajakodiksi rakennettu asuinrakennus.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
35	D	Toimela (Nuorisoseura)	Jurvan kirkonkylän nuorisoseura 1905 (lisärakennus 1936-37).	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
36	D	Peltokangas	1950-luvun alun maatila Kauhajoentien varrella.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas

Nro	Inv. alue	Nimi	Kuvaus	Arvot
37	D	Sievä	1940-luvun lopun asuinrakennus ja ulkorakennus.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
38	D	Mäkinen	1940-luvun lopun pihapiiri, jossa asuinrakennuksen lisäksi on navetta-liiteri.	Maisemallisesti arvokas
39	D	Kylänmäki	1900-luvun alun asuin-/verstasrakennus Kangastien varrella.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
40	D	Kangasalusta	1800-luvun lupun iso päärakennus ja eheä pihapiirikokonaisuus.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas
41	D	Rantala	1800-luvun pienasumus Kangastien varrella.	Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas
42	C	Kivikangas	Kivikankaan 3 aittaa Peurantien varrella.	Rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokas

1.4.5.2 Jurvan vanha sairaala, entinen yhteiskoulu. Rakennushistoriaselvitys – Sitowise, 2021

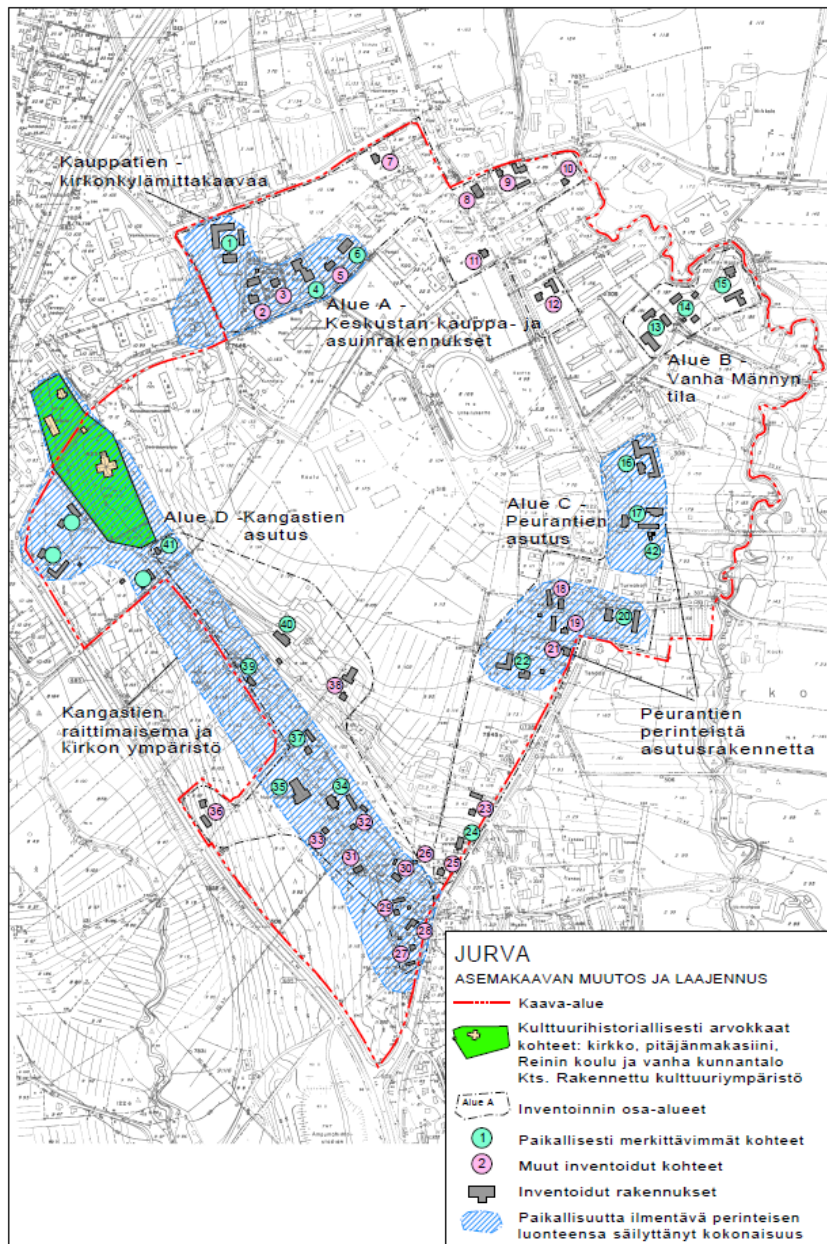

Kuva 10 Jurvan vanhan sairaalan sijainti kartalla. Taustakartta: MML, Kuva: Sitowise Oy

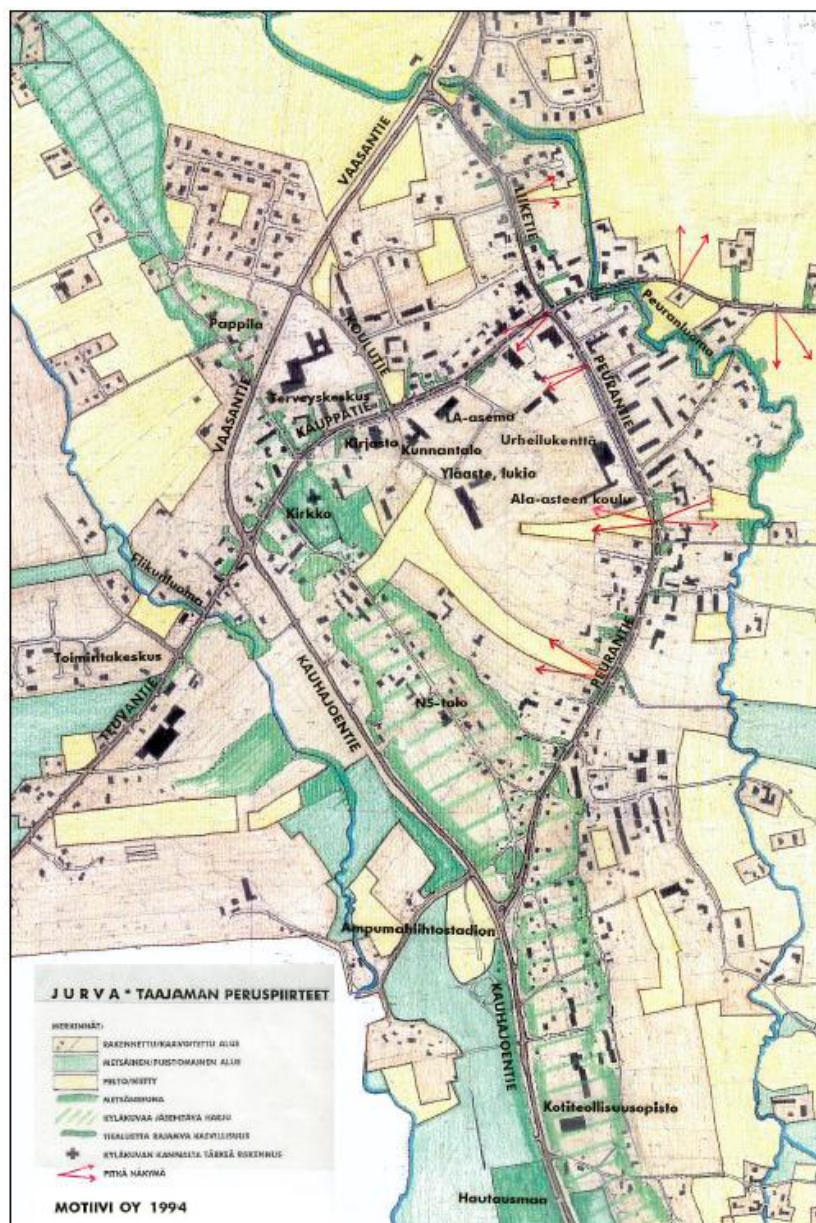
Rakennushistoriaselvitykseen on koottu tiedot kohteen suunnittelusta, rakentamisen vaiheista sekä käytön vaiheista ja kuvattu kohde nykytilassaan inventointihetkellä (2021). Lisäksi kohteeseen liittyviä kulttuurihistoriallisia arvoja on tarkastelut. Historiallisista arvoista esiin on nostettu mm. se, että koulu todistaa yleisesti oppikoulujen rakentumisesta maaseudulle ja erityisesti Jurvan yksityiskoulun rakentamisesta pääosin talkootöinä. Rakennus kertoo myös paikkakunnan terveydenhuollosta ja ensimmäisen terveystakeskuksen perustamisesta kirkonkylälle. Rakennus on ollut kirkonkylän tärkeä kulttuurikeskus 1950-luvulta alkaen, myös kansalaisopiston käytössä. Rakennushistoriallisista arvoista korostetaan rakennuksen kuuluvan Kirkkokujan ajallisesti kerrokselliseen rakennuskantaan ja edustavan 1950-luvun modernia rakennusperintöä. Ympäristöarvoista todetaan, että Entisen yhteiskoulun ja Kirkkokujan muodostama pienmaisema, koulun pihapiiri ja sitä ympäröivä avoin peltomaisema taloineen, on menettänyt osin kertovuuttaan tiemuutosten ja purettujen talojen vuoksi. Säilyneisyydestä todetaan, että kohteen ulkoasu on säilynyt hyvin alkuperäisen yhteiskoulun 1950-luvun rakennustyylin ja -tavan mukaisena. Rakennus edustaa edelleen kohtalaisesti 1950-luvulla tyyppipiirustusten pohjalta suunniteltua maaseutukoulua.

Kohde	Jurvan vanha sairaala 301-414-10-47, Sairaalatie 3, Kirkkokuja 1, 66300 Jurva
Kiinteistön nimi	Opinahjo
Suunnittelija	Arkkitehti Toivo Salervo; rakennusvuosi 1951 .
Alkuperäinen käyttötarkoitus	Jurvan yhteiskoulu
Muut käyttötarkoitukset	Jurvan sairaala, eläinlääkärin vastaanotto, hammashoitola, kokous- ja liikuntatilat sekä asuntoja. Kurikan kaupunki. Jurva liitetty Kurikan kuntaan vuonna 2009.
Omistus ja hallinta	1464m ² Yhdistetty kaava 1244 04 53 50 51, ajantasaistettu 2.1.2008
Laajuustiedot	sr-1
Asemakaava	Vuonna 1969 muutettu sairaalaksi. Vuonna 1991 osa tiloista otettiin hammashoitolan käyttöön. Vuonna 2012 rakennukseen järjestettiin eläinlääkärin vastaanottotilat.
Suojelutilanne	
Merkittävimmät muutokset	

1.4.6 Jaakko Pöyry Infra, asemakaavan muutos ja laajennus -liitekartat

Kuva 11 Jaakko Pöyry Infra, Jurvan rakennettu kulttuuriympäristö

Kuva 12 Jaakko Pöyry Infra, Jurvan taajaman peruspiirteet

3 Selvitysalueen rakentuminen ja historia

Selvitysalueen rakentumista ja historiaa on käsitelty aluetta koskevissa aiemmissa selvityksissä. Esimerkiksi Kurikan kulttuuriympäristöohjelmassa Rintakylissä ja larvamailla (Riitta Jaakkola, 2015) on kuvattu Jurvan kirkonkylän historiaa seuraavasti:

Kalaisa Jurvanjärvi on alun perin houkutellut kirkonkylän ensimmäiset asukkaat. Järven rantaniityt olivat erinomaisia karjan laiduntamiseen ja kirkkoharjun läheiset hiekkamultamaat hyvin viljelysmaiksi sopivia. Kylän ensimmäiset talot Hiipakka ja Mänty ovat syntyneet Peuranluoman varteen vanhimman kirkon lähelle, nykyisestä kirkosta itään. 1800-luvun alussa rakennetun uuden kirkon lähin ympäristö muodosti pitkään kylän keskustan. Kirkonmäellä oli sekatavarakauppa, pankki, leipomo, posti, apteekki ja kunnanlääkärin vastaanotto sekä lähituntumassa vanhat maatalot Reini, Hiipakka, Kangasalusta, Hahto, Seppälä, Peura, Perä ja Vainionpää. Karjatalous oli tärkein elinkeino 1800-luvulta 1900-luvun alkukymmeniin, kun sen sijaan leipävilja oli enimmäkseen tuotava muualta.

Jurvan kirkonkylän tilusjako oli vakiintunut 1800-luvun puoliväliin mennessä. Uusia torppia ei enää syntynyt ja entisiäkin torppia alettiin lunastaa itsenäisiksi jo 1800-luvun lopussa. Asutus tiheni tilojen jakamisen ja varsinkin mäkitupien perustamisen takia. Jurvanjärven kuivatus, joka oli pantu alulle 1700-luvun puolivälissä, päättyi vasta 1964. Kuivatulta alueelta kantatalot saivat toivottua lisäviljelysalaa, joskin tulvat olivat siellä sadekausina yleisiä. Jurva on perinteisesti ollut pienviljelyaluetta, enimmäkseen alle 10 hehtaarin tiloja, mutta nyttemmin tilanne on muuttunut eivätkä yli 200 hehtaarin tilat ole harvinaisia. Maatalous oli kirkonkylän ehdoton työllistäjä vielä 1900-luvun alkuvuosikymmenillä, mutta tilojen pienuuden takia kirkonkylässä niin kuin koko Jurvassa oli hankittava lisäansioita valmistamalla myyntiin erilaisia kotiteollisuustuotteita kuten puulusikoita, kudonnaisia ja jurvalaisiksi myyntivalteiksi osoittautuneita huonekaluja. Sahateollisuus oli aikanaan merkittävä työllistäjä, kirkonkylässä oli kaksi höyrysahaa, joista toisen generaattorista koko pitäjä sai sähkönsä vuodesta 1922 lähtien.

Liikekeskusta on laajentunut kirkonmäeltä hiljalleen kohti Vaasantietä, Kurikantien (nyk. Jurvantien) risteykseen, josta asutus on alkanut. Liike- ja asuintaloja rakennettiin varsinkin sotien jälkeen myös Teuvantien ja Vaasantien varteen. 1970-luvulla tässä laajentuvassa keskustassa oli mm. kunnantalo, hotelli-ravintola, Osuuskauppa, liikepankit, päivittäistavarakauppa, elokuvateatteri, kelloseppä, vaatetuskauppoja, apteekki, kirjakauppa, kodinkone- ja urheiluliike. Uusi asuinalue syntyi Kuusilehtoon, Kirkkoharjun kupeeseen, sen itäpuolella olevalle savikolle. Kurikantien (nyk. Jurvantien) varteen suunniteltiin teollisuusalue, jossa toimi jonkin aikaa jurvalaisten huonekaluverstaiden yhteinen myyntihalli Jurva-Kaluste.

1980-luvun rakennusbuumin aikana tehtiin uusi kunnantalo, kirjasto, sairaala ja terveyskeskus, linja-autoaseman liikerakennus ja opiskelija-asuntola.

Ammattikorkeakouluksi muuttunut kotiteollisuuskoulu sai uudet tilat. 2000-luvulla monet kirkonkylän liikkeet ovat lopettaneet toimintansa. Huonekaluverstaista on jäljellä vain murto-osa 70-luvun parhaista vuosista. Maatalouden osuus elinkeinoista on vähentynyt voimakkaasti. Kunta on tärkeä työllistäjä ja osa asukkaista käy töissä muualla.

5 Johtopäätökset ja suositukset

Rakennusinventointi on tehty yleiskaavoitusta varten tarvittavalla tarkkuudella ja siinä selvitetään tiedot tarkastelualueen rakennuskannan kulttuurihistoriallisista arvoista. Kohteiden arvoluokituksen pohjalta kohteille on esitetty suositukset niiden huomioimisesta yleiskaavassa. Suosituksissa on huomioitu myös mm. kirkkolain suojelamat kohteet.

Inventoinnin perusteella varsinaisen kaavatyön yhteydessä kaavoittaja merkitsee kohteiden ja alueiden arvot mahdollisina suojelumerkintöinä ja määräyksinä kaavaan. Tässä selvityksessä suositukset on annettu kohteiden kulttuurihistoriallisten arvojen pohjalta, eikä niissä ole huomioitu esimerkiksi kohteiden säilymisedellytyksiä. Tarvittaessa kohteiden suojeluedellytyksiä pohditaan kaavatyön yhteydessä.

Työssä tarkistus- ja täydennysinventointiin yhteensä 124 kohdetta sekä kuvattiin 8 kyläkuvallisesti arvokasta aluetta. Maakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen rajaukset tarkistettiin yhdessä museoviranomaisen kanssa.

5.1 Kirkkolailla suojeltavat kohteet

Kirkkolain nojalla suojellut kohteet suositellaan huomioimaan yleiskaavassa kohdemerkinnöin.

srk. Kirkkolailla suojeltava rakennus.

Rakennusta ei saa purkaa (Kirkkolaki 652/2023, 22 §). Kohdetta tai sen kulttuurihistoriallisia arvoja omaavaa ympäristöä koskevien toimenpiteiden ja suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Kohteessa ei saa tehdä sellaisia toimenpiteitä, jotka vähentävät sen suojeluarvoa. Rakennuksissa tai rakennelmissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen tai rakennelman rakennustaiteen, kulttuurihistorian, taajamakuva ja/tai maisemakuva kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohteita koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
2	Jurvan kirkko	A

5.2 Alueet, joiden pääkäyttötarkoitus on rakennussuojelu

Jurvan museo suositellaan huomioimaan kaavassa osoittamalla sen kiinteistölle pääkäyttötarkoitukseksi rakennussuojelu.

SR. Rakennuslainsäädännön nojalla suojeltava alue.

Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n nojalla määrätään, että rakennukset tai rakennusryhmä lähiympäristöineen on säilytettävä. Kohdetta tai sen kulttuurihistoriallisia arvoja omaavaa ympäristöä koskevien toimenpiteiden ja suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Rakennuksissa tai rakennelmissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen tai rakennelman rakennustaiteen, kulttuurihistorian, taajamakuva ja/tai maisemakuva kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohteita koskevasta suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
120	Mäki-Haapala, Jurvan museo	A

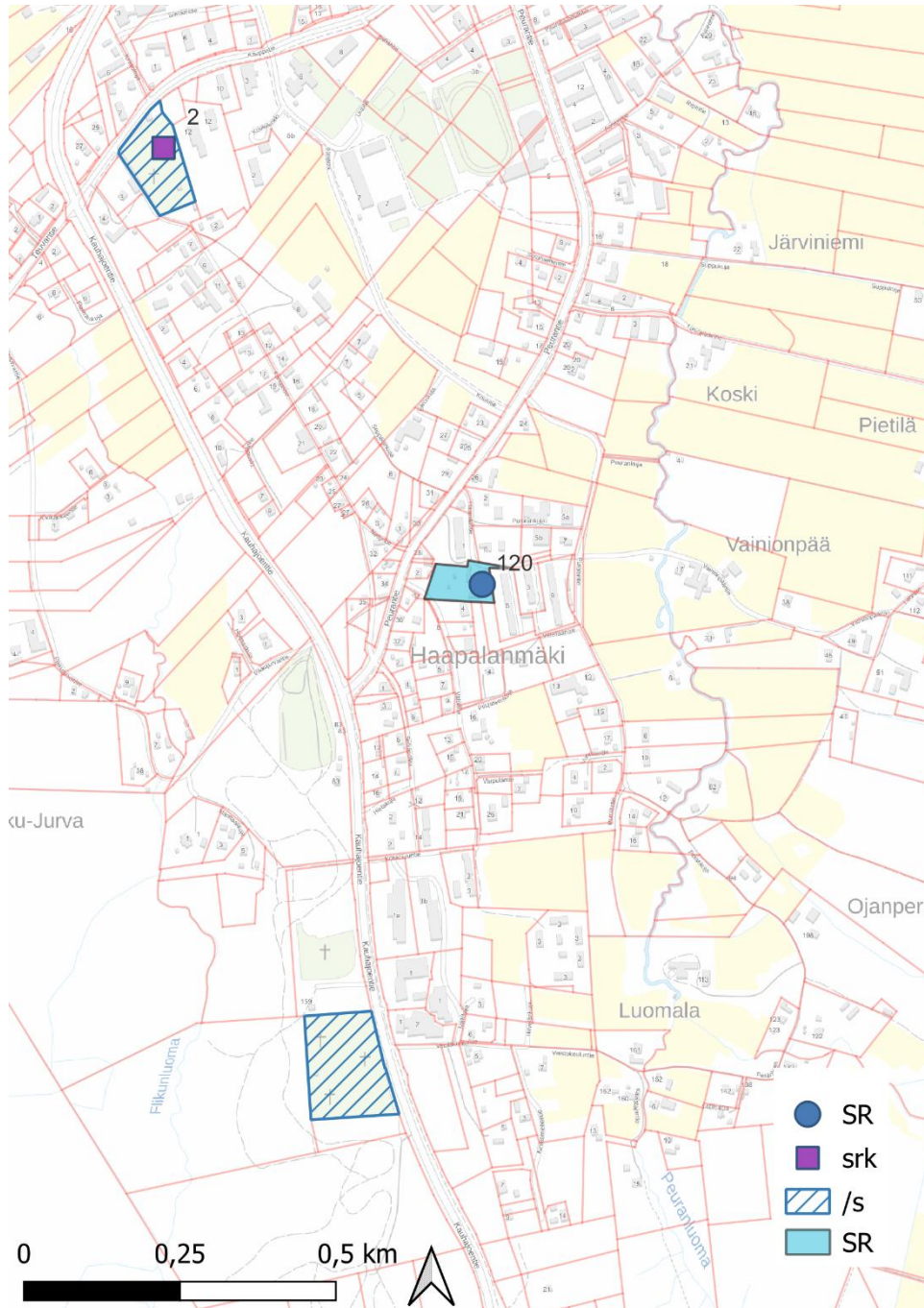
5.3 Alueet, joilla ympäristö säilytetään

Jurvan kirkon ympäristö kirkkomaineen ja Jurvan uuden hautausmaan vanhempi osa Papinvaara suositellaan säilyttämään nykyisellään ja huomioimaan nämä alueet kaavaratkaisussa /s -merkinnällä.

/s. Alue, jolla ympäristö säilytetään.

Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävä rakennuskanta ja ympäristö säilytetään. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n nojalla määrätään, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset lähiympäristöineen on säilytettävä. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa uudis- ja korjausrakentaminen on sopeutettava rakennustavaltaan ja sijainniltaan olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön siten, että alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävät ominaispiirteet säilyvät.

- Jurvan kirkon ympäristö kirkkomaineen
- Jurvan uuden hautausmaan vanhempi osa Papinvaara

Kuva 13 Kartta kirkkolailla suojeltavista kohteista (srk), alueista, joiden pääkäyttötarkoitus on rakennussuojelu (SR) ja alueista, joilla ympäristö säilytetään.

5.4 Arvoluokan A-kohteet

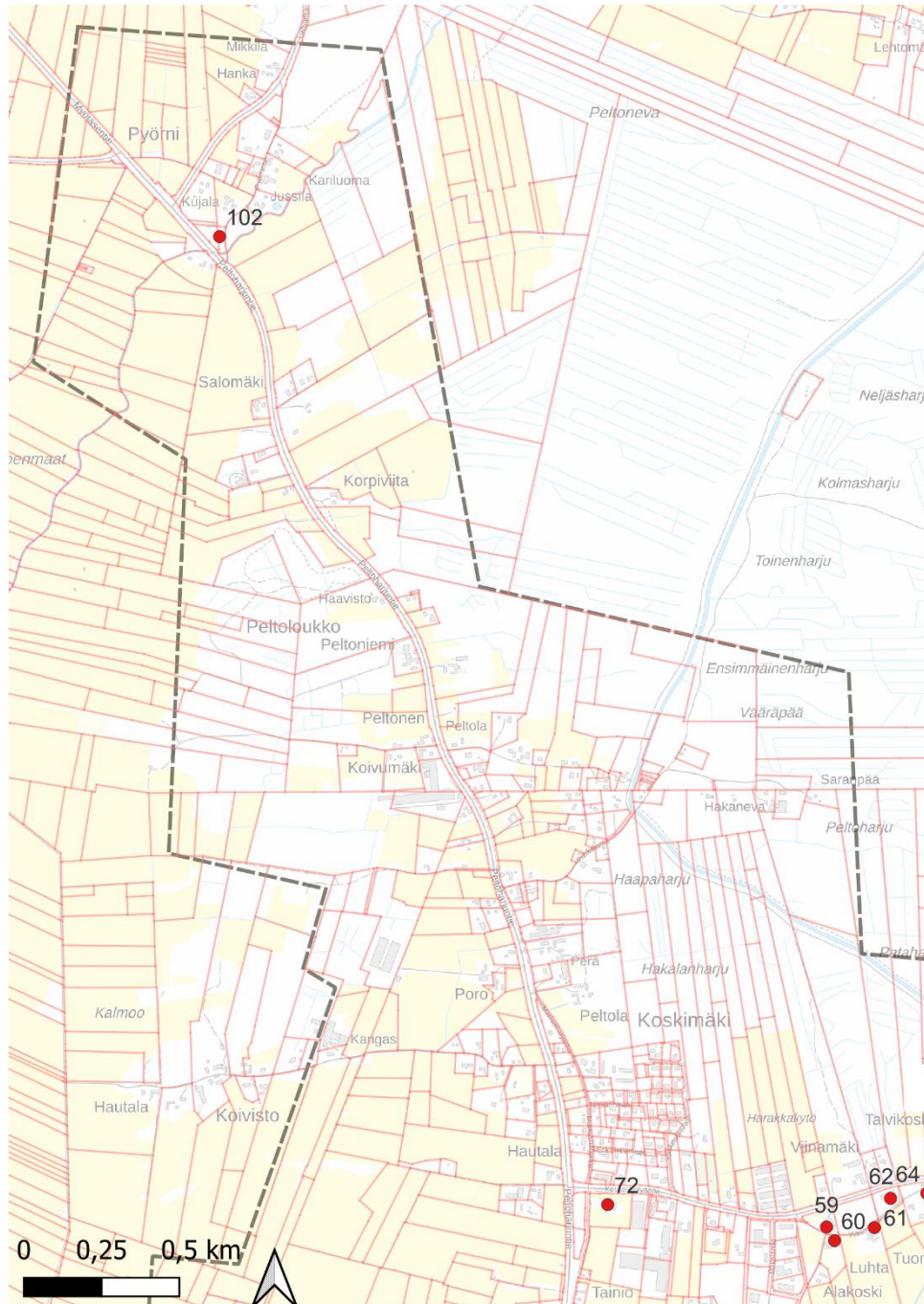
40 kohteen arvioitiin olevan rakennushistoriallisesti, historiallisesti ja/tai maisemallisesti vähintään paikallisesti erittäin merkittäviä rakennuksia tai pihapiirejä. Osa kohteista on todettu maakunnallisissa inventoinneissa maakunnallisesti merkittäviksi. Kohteet suositellaan merkitsemään kaavakartalle sr-1 -kohdemerkinnällä.

sr-1. Suojeltava rakennus.

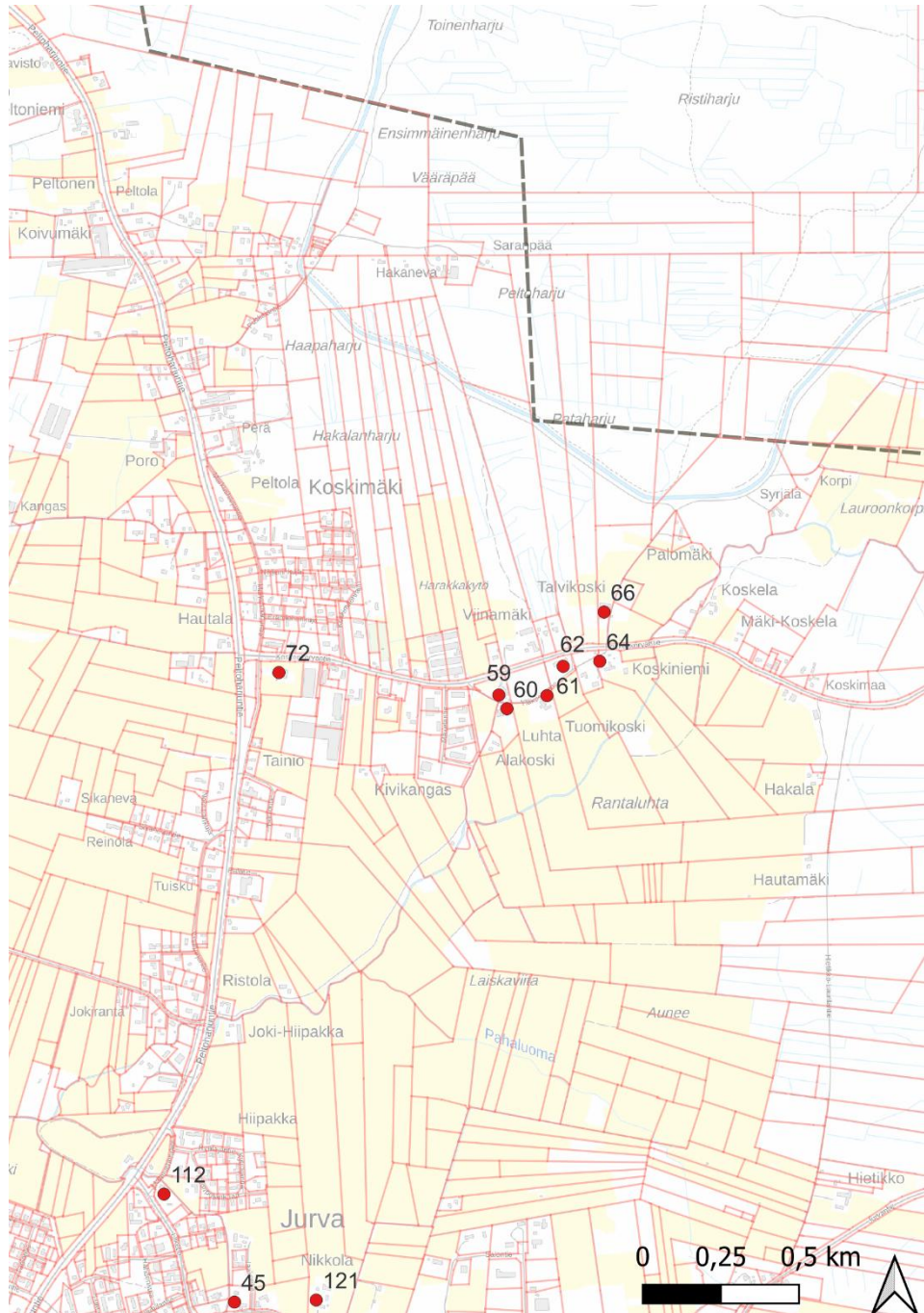
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä. Maankäyttö- ja rakennuslain 41 §:n nojalla määrätään, että rakennukset tai rakennusryhmä lähiympäristöineen on säilytettävä. Kohdetta tai sen kulttuurihistoriallisia arvoja omaavaa ympäristöä koskevien toimenpiteiden ja suunnittelun on oltava kokonaisuuden säilymistä turvaavia. Rakennuksissa tai rakennelmissa suoritettavien muutos- ja korjaustöiden tulee olla sellaisia, että rakennuksen tai rakennelman rakennustaiteen, kulttuurihistorian, taajamakuva ja/tai maisemakuva kannalta merkittävä luonne säilyy. Kohteita koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydetty museoviranomaisen lausunto.

Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
1	Kirkkotie 4 (Kaunismäki)	A
2	Jurvan kirkko	A
7	Tuominen	A
8	Kangas	A
9	Kangasalusta	A
10	Kylänmäki	A
11	Jonsson	A
12	Kivikangas	A
16	Toimela, Jurvan nuorisoseurantalo	A
27	Kumpula (Puuseppämuseo)	A
29	Hahto-Seppälä	A
32	Korpela (ent. Peura)	A
35	Marttila (ent. Riipinmäkin) (Jurva)	A
39	Pankinkulma	A
42	Kunnas	A
45	Hiipakka/Niemi	A
46	Auneen hautausmaa ja talvihauta	A
47	Koivu-Mänty (Mäntylä)	A
49	Mänty II	A
50	Reinikka, Ilmari	A
54	Asunto ja Jurvan Asuste	A

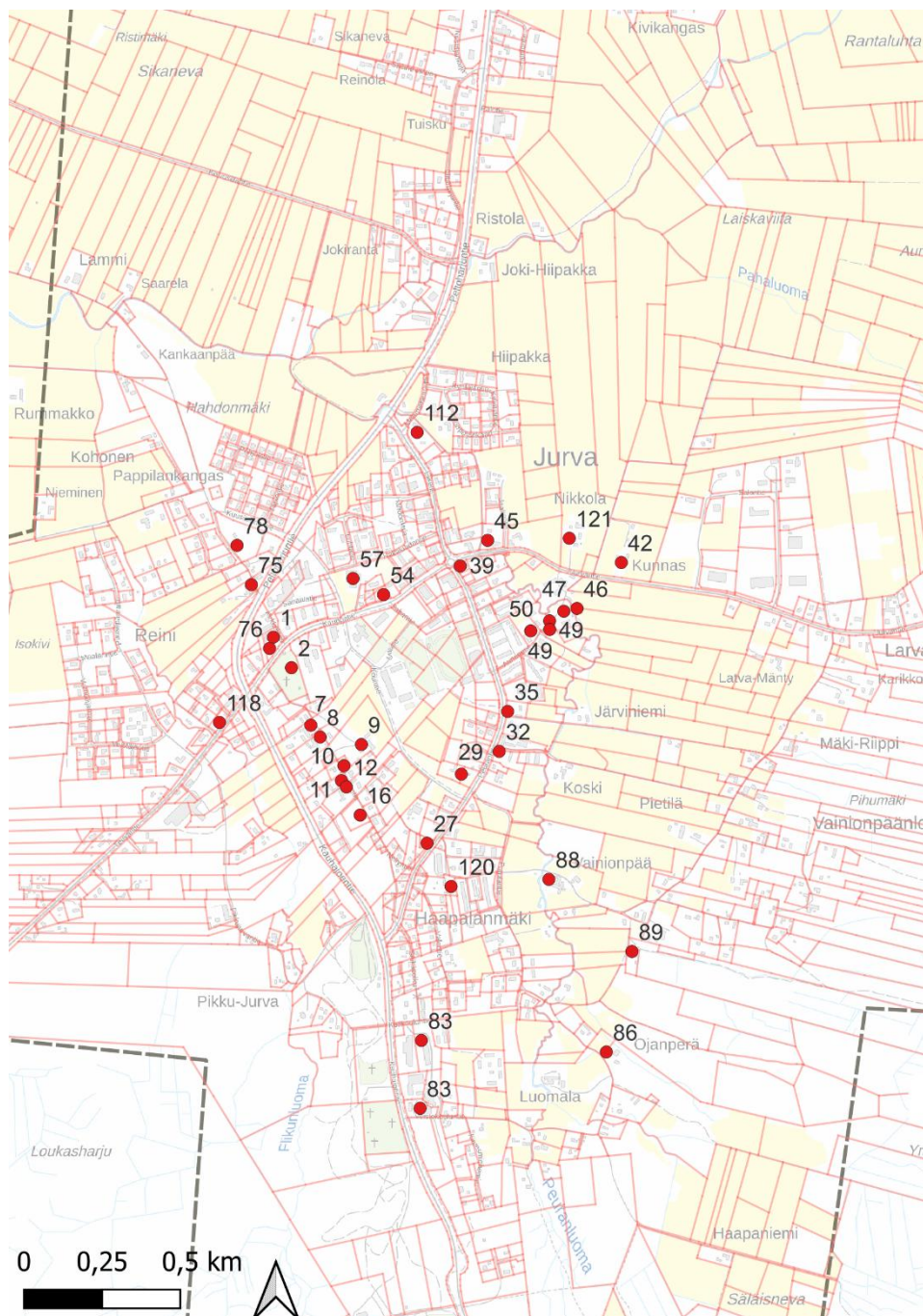
Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
57	Uusi-Reini	A
59	Mäki	A
60	Luhta	A
61	Tuomikoski	A
62	Koski	A
64	Koskiniemi	A
66	Talvikoski	A
72	Ristimäki	A
75	Mäki-Hahto	A
76	Reinin koulu, Kaunismäki	A
78	Pappila	A
83	Jurvan vanha veistokoulu ja Sella (kaksi rakennusta)	A
86	Ojanperä	A
88	Vainionpää	A
89	Mäki	A
102	Pyörnin koulu	A
112	Jurvan keskustan meijeri	A
118	Ilmari	A
121	Nikkola	A

Kuva 14 Kartta A-luokan kohteista kaava-alueen pohjoisosassa.

Kuva 15 Kartta A-luokan kohteista Koskimäen ympäristössä.

Kuva 16 Kartta A-luokan kohteista keskustan ympäristössä.

5.5 Arvoluokan B-kohteet

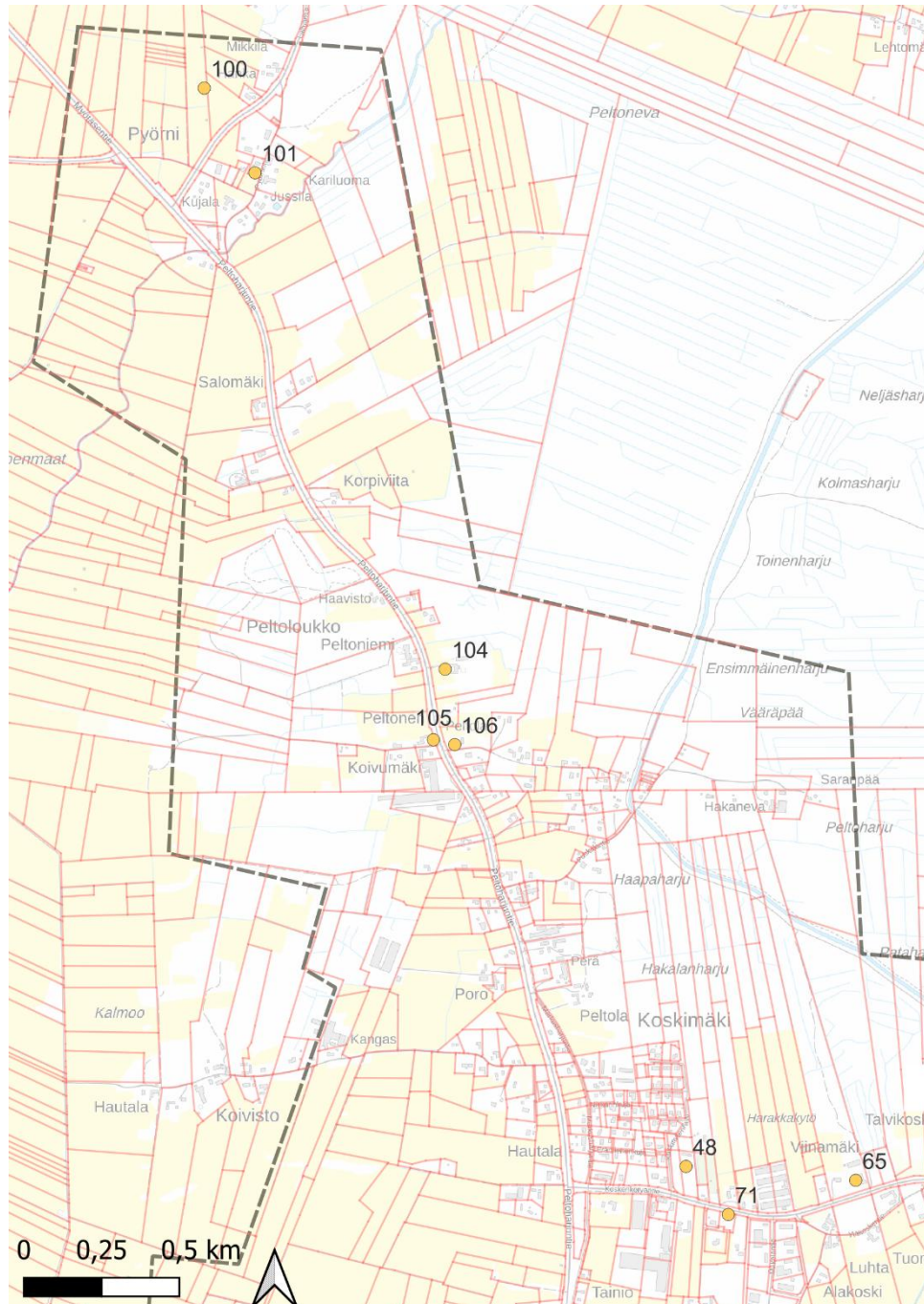
Lisäksi 51 kohteella katsottiin olevan paikallista rakennushistoriallista, historiallista ja/tai maisemallista merkitystä osana kaava-alueen kerroksellista rakennuskantaa. Yksittäisinä kohteina näiden kohteiden rakennushistorialliset arvot jäävät rakennusten vaatimattomuuden ja/tai niihin tehtyjen muutosten vuoksi vähäisemmiksi kuin sr-1 -kohteiden. Tarkastelualueella on säilynyt jonkin verran muutakin vastaavaa rakennuskantaa samalta ajalta. Kohteet suositellaan merkitsemään kaavakartalle sr-2 -kohdemarkinnalla.

sr-2. Arvokas rakennus.

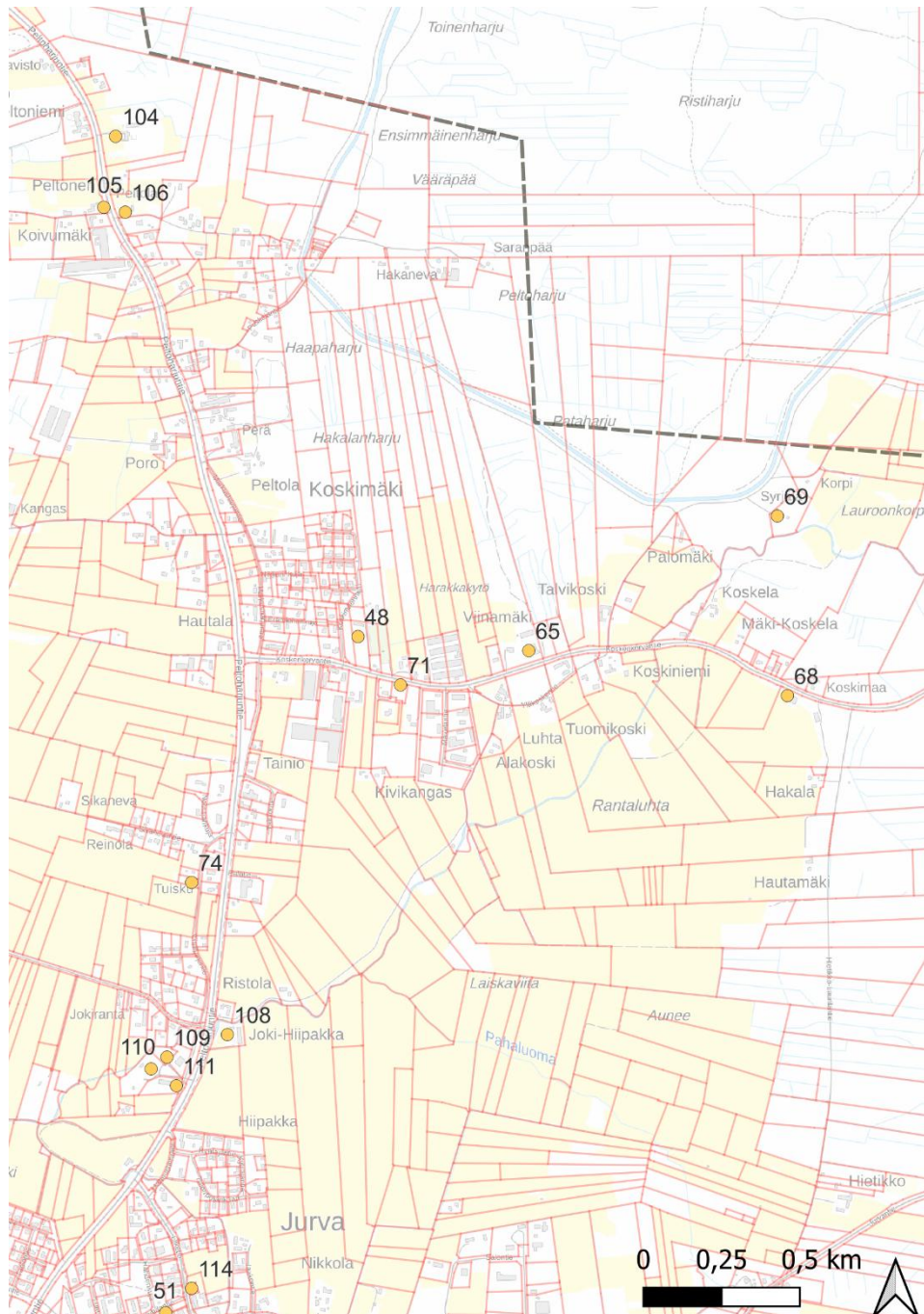
Rakennushistoriallisesti, historiallisesti tai maisemankuvan kannalta arvokas rakennus tai rakennusryhmä, jotka suositellaan säilyttämään. Kohdetta koskevien toimenpiteiden ja suunnitelmien suositellaan olevan kokonaisuuden säilymistä turvaavia ja sellaisia, että rakennusten rakennustaiteellisesti ja/tai kyläkuvan kannalta merkittävät ominaispiirteet säilyvät. Mahdollinen uudisrakentaminen on sovitettava huolella kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin. Museoviranomaiselle on varattava mahdollisuus antaa lausunto kohteita koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä.

Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
3	Hiipakka	B
4	Kauppatie 14	B
5	Rantala / Parkkamäki	B
6	Kivistö	B
17	Lepola	B
19	Rinne	B
20	Rajala II	B
21	Käpylä	B
23	Kuivämäki	B
26	Ristimäki	B
31	Kivinen II	B
33	Kivinen	B
36	Ihamäki (Jurva)	B
37	Korpimänty	B
38	Kankaanpää	B
40	Mäntynen	B
43	Saksa	B
48	Koskimäen koulu	B
51	Rauhala	B
52	Maisteri	B
56	Väreenmaa	B

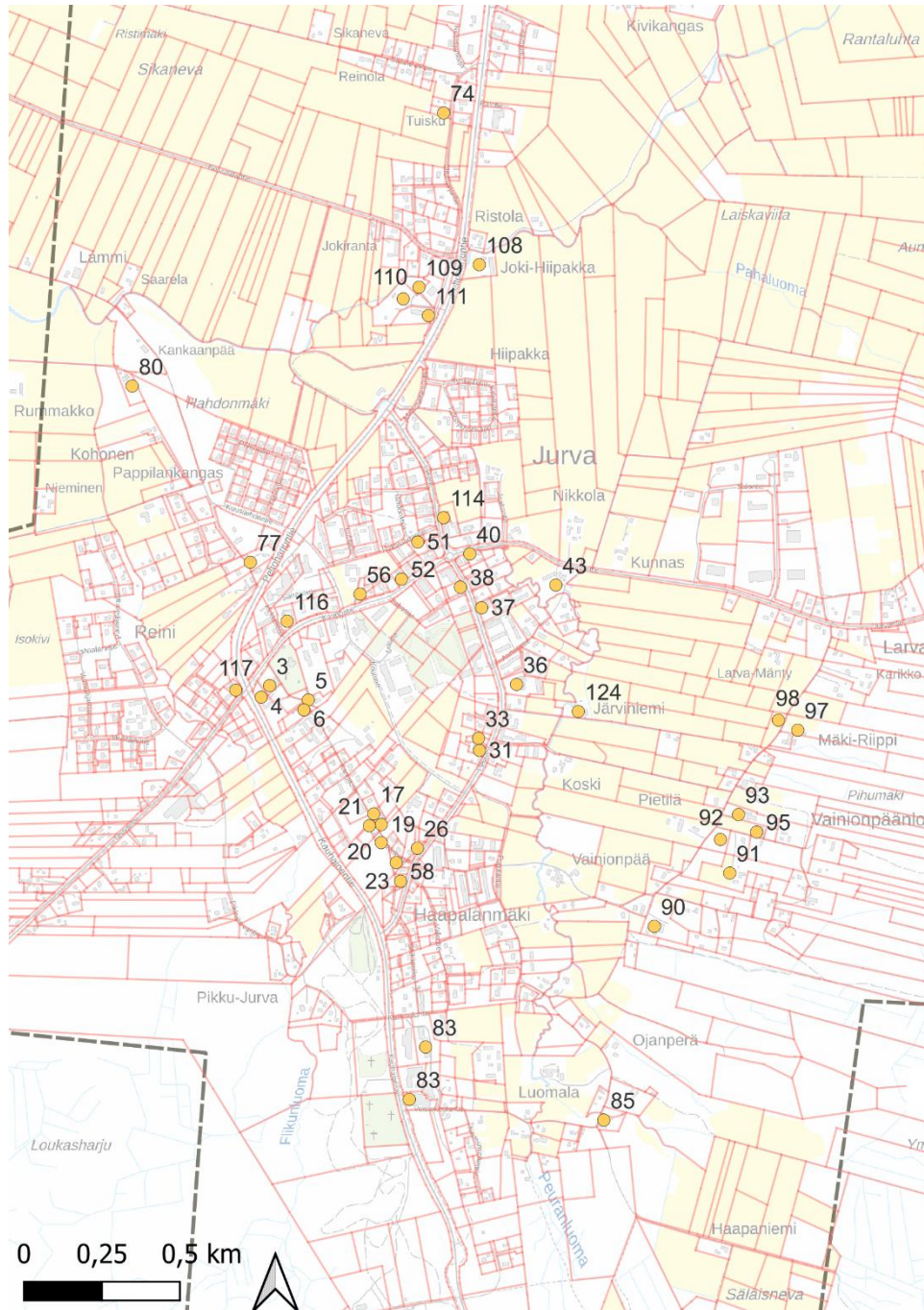
Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
58	Mäkirinta	B
65	Viinämäki	B
68	Laurila	B
69	Syrjälä	B
71	Uusimäki	B
74	Tuisku	B
77	Vainio	B
80	Isokuusi, Sillanpää	B
83	Jurvan vanha veistokoulu ja Sella (kaksi rakennusta)	B
85	Kuusela	B
90	Mäenpää	B
91	Reinikka (Kakkuri)	B
92	Arola	B
93	Mylläri	B
95	Toivola	B
97	Mäki-Riippi	B
98	Autiotalo Larvatien varrella	B
100	Pyörnin kolme latoa	B
101	Vanha-Pyörni	B
104	Peltoharjuntie 455	B
105	Vanhantuvantie 30	B
106	Viitala	B
108	Joki-Hiipakka	B
109	Vanha lääkärintalo	B
110	Entinen terveystalo	B
111	Paloasema	B
114	Entinen pankki	B
116	Kirkkokuja 1	B
117	Peltoharjuntie 2	B
124	Järvinieniemi	B

Kuva 17 Kartta B-luokan kohteista kaava-alueen pohjoisosassa.

Kuva 18 Kartta B-luokan kohteista Koskimäen ympäristössä.

Kuva 19 Kartta B-luokan kohteista keskustan ympäristössä.

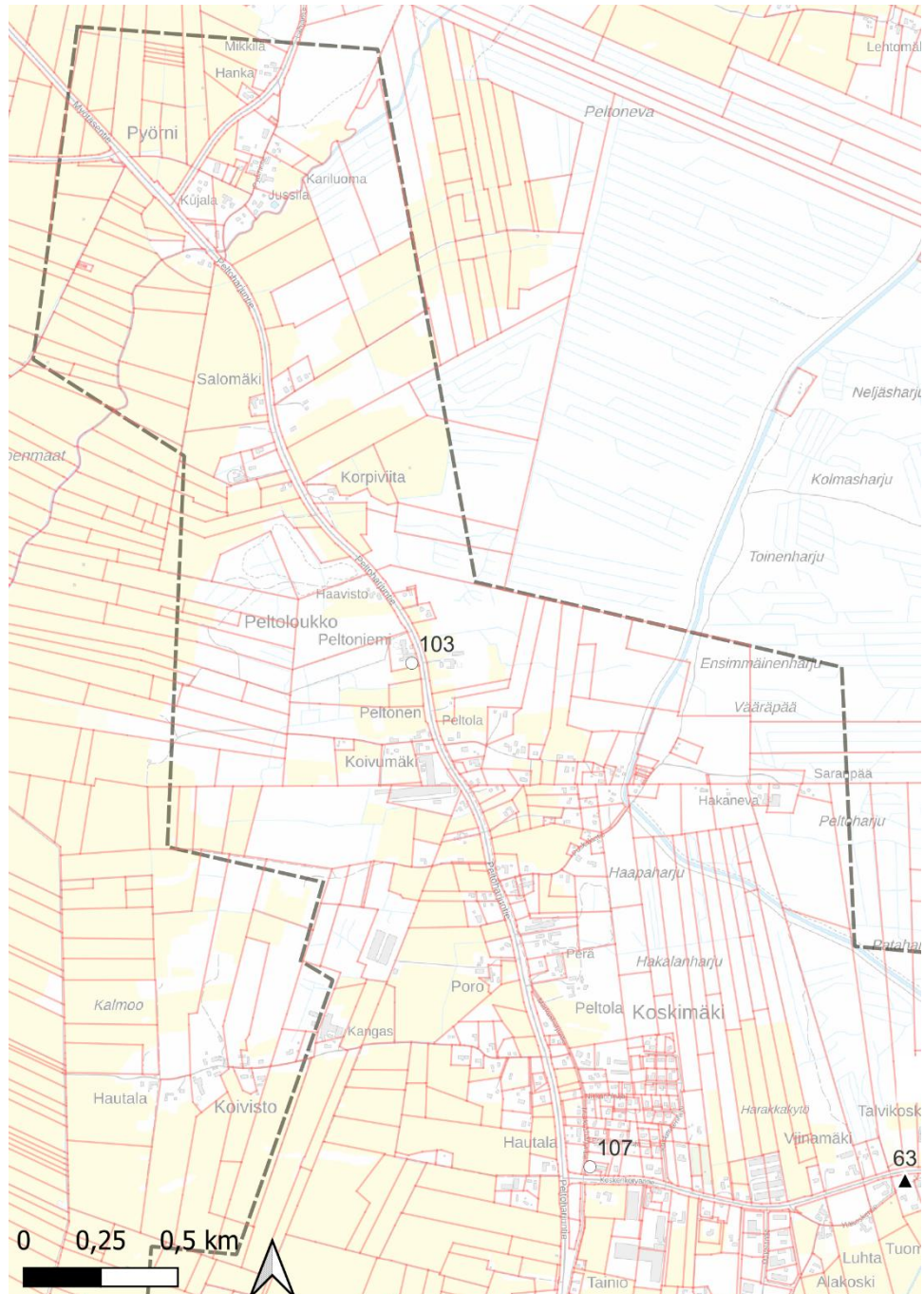
5.6 Arvoluokan C-kohteet ja tuhoutuneet kohteet

26 inventointikohteeseen ei katsottu liittyvän sellaisia arvoja, että kohteet olisi syytä huomioida kohdemerkinnöillä kaavaratkaisussa. C-luokan kohteiksi katsotuissa kohteissa inventoidut rakennukset ovat tavanomaisia tai alkujaankin hyvin vaatimattomia, niiden kulttuurihistorialliset arvot eivät ole laajamittaisesti tunnistettuja tai niiden kulttuurihistorialliset arvot ovat tehtyjen muutosten vuoksi merkittävästi heikentyneet.

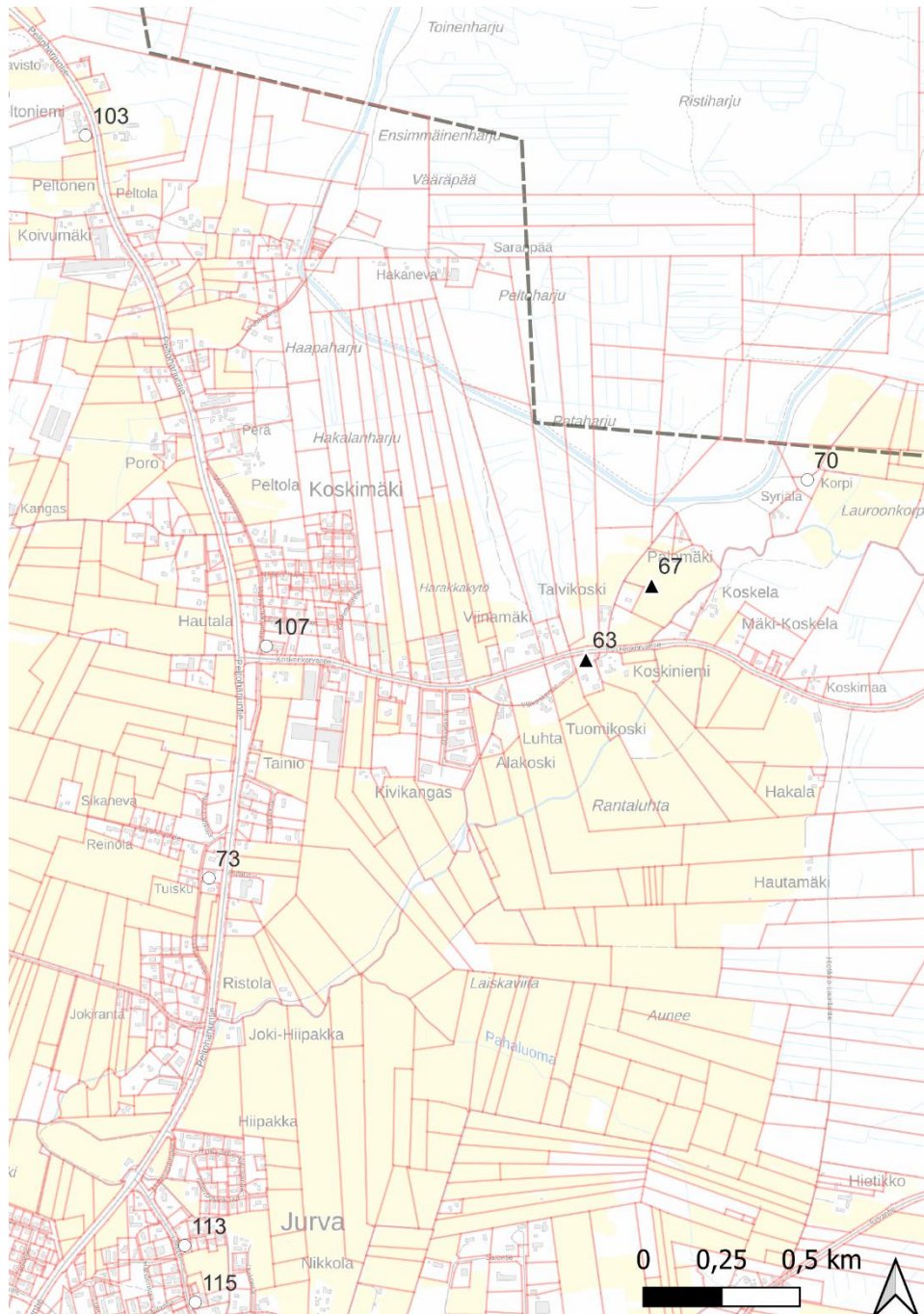
Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
13	Peltokangas	C
14	Mäkinen	C
15	Sievä	C
18	Rajala I	C
22	Mäkivirta	C
24	Vuorinen	C
28	Väinölä	C
30	Kulmala	C
34	Kivikangas	C
41	Sannanlakso	C
55	Keskus	C
70	Korpi	C
73	Uusi-Viitala	C
79	Kohonen	C
82	Lammi	C
83	Jurvan vanha veistokoulu ja Sella	C
84	Hirvelä	C
87	Ahtila	C
96	Koivisto	C
103	Peltoharjuntie 456	C
107	Vanha kauppa, Hiipakka	C
113	Liiketie 9	C
115	Paavola	C
119	Teuvantie 2	C
122	Salo	C
123	Rantala	C

7 aiemmin inventoitua kohdetta todettiin tuhoutuneiksi.

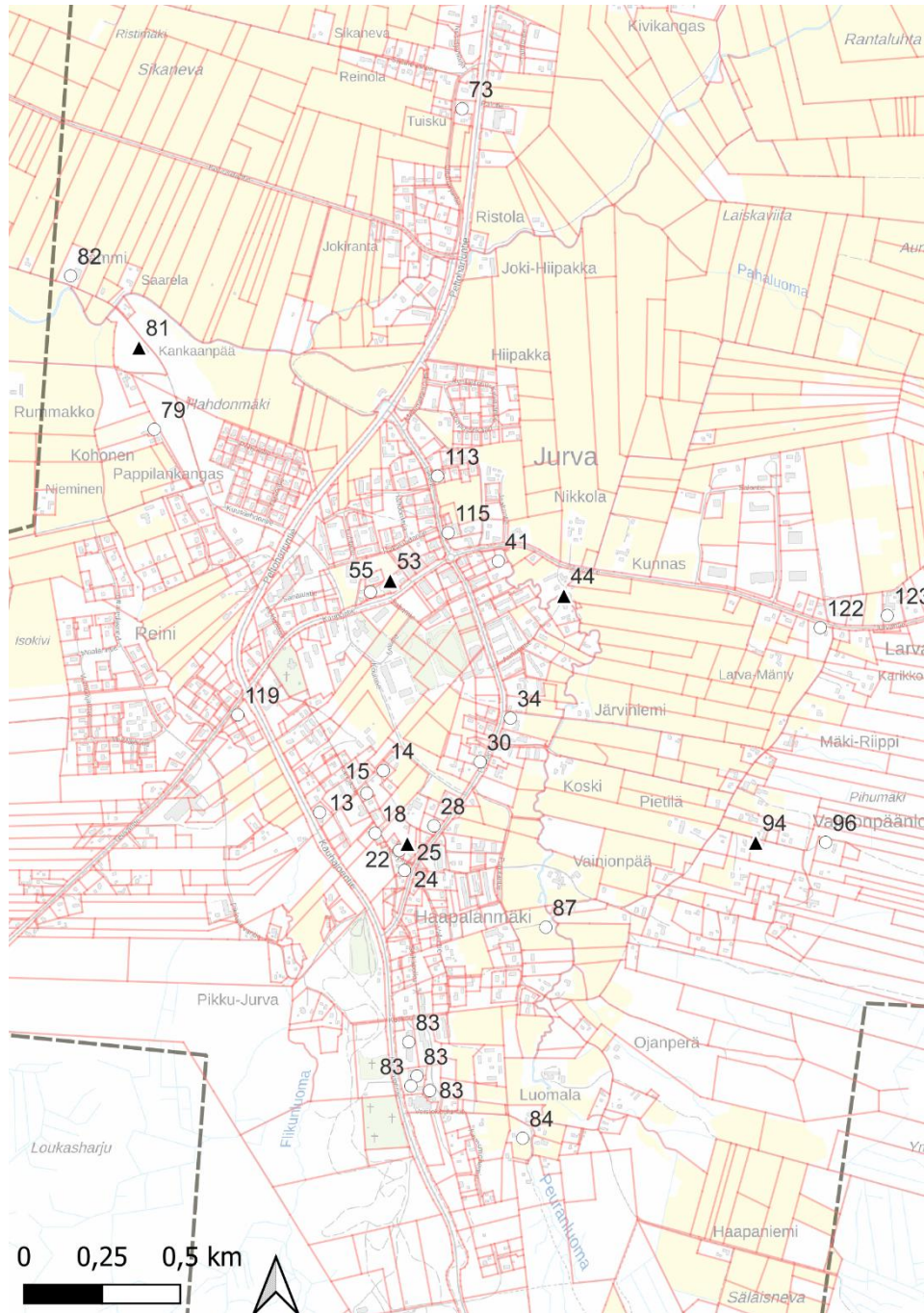
Kohde nro	Kohdenimi	Arvoluokka
25	Laitala	X
44	Mäntyläntien silta (nykyisin Auneentien silta)	X
53	Katajisto	X
63	Yläkoski	X
67	Palomäki	X
81	Kankaanpää	X
94	Kuusela	X

Kuva 20 Kartta C-luokan kohteista (valkoinen ympyrä) ja tuhoutuneista kohteista (musta kolmio) kaava-alueen pohjoisosassa.

Kuva 21 Kartta C-luokan kohteista (valkoinen ympyrä) ja tuhoutuneista kohteista (musta kolmio) kohteista Koskimäen ympäristössä.

Kuva 22 Kartta C-luokan kohteista (valkoinen ympyrä) ja tuhoutuneista kohteista (musta kolmio) kohteista keskustan ympäristössä.

5.7 Valtakunnallisesti- ja maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt

Tarkastelualueella ei ole valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009).

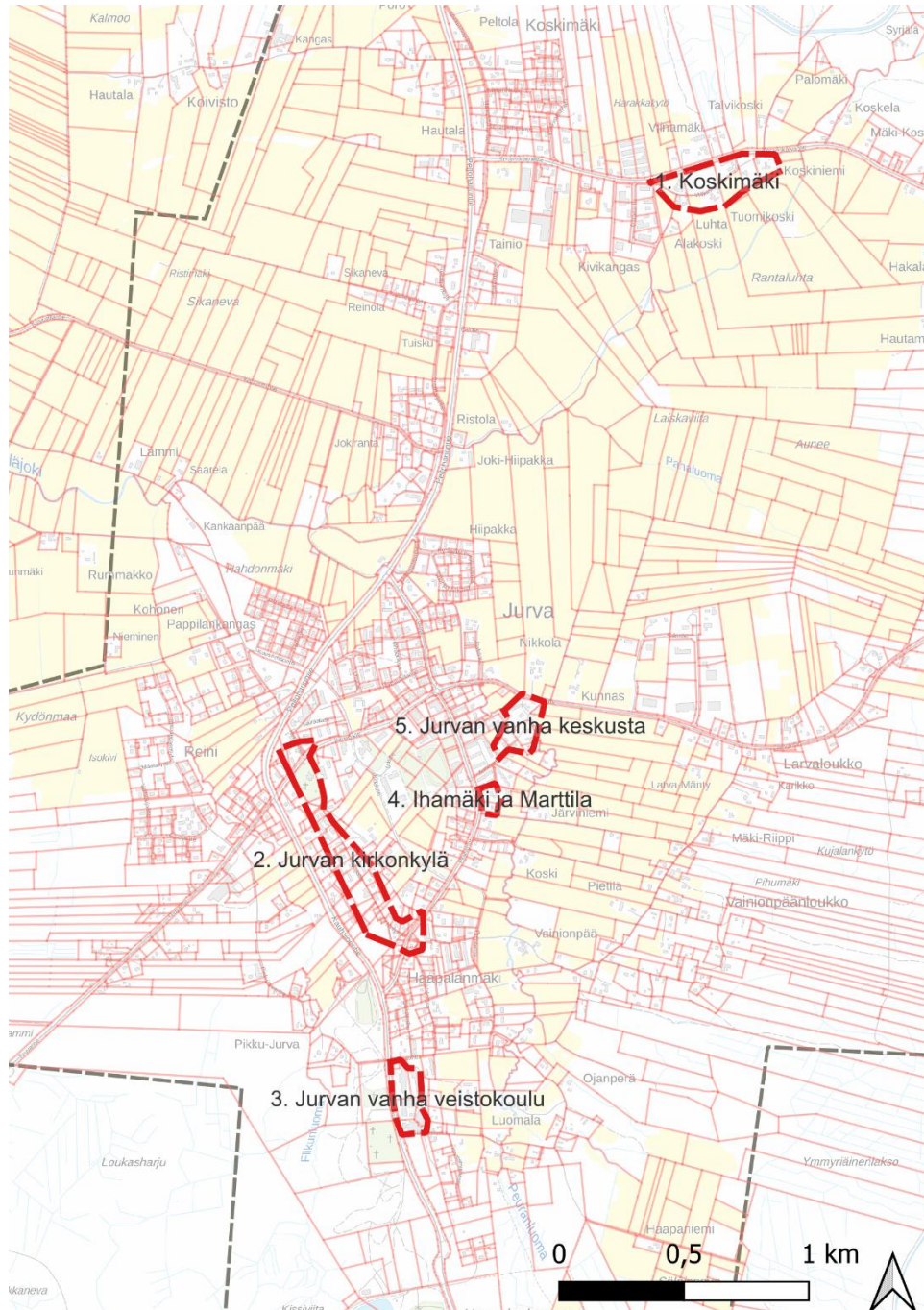
Maakunnallisten arvoalueiden rajauksia on tarkistettu yhteistyössä alueellisen vastuumuseon (Seinäjoen museot) ja Etelä-Pohjanmaan liiton kanssa yleiskaavatasoisen inventoinnin pohjalta tätä yleiskaavaa varten.

Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa alueen osina (ma).

ma. Maakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt.

Alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävä ympäristö säilytetään. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on edistettävä kulttuuriympäristön ja maiseman arvojen säilymistä. Alueella tapahtuva uudis- ja korjausrakentaminen ja muut suoritettavat toimenpiteet on sopeutettava rakennetun kulttuuriympäristön ominaispiirteisiin, taajamakuvallesiin, kulttuurihistoriallisiin ja/tai maisemallisiin arvoihin. Erityistä huomiota tulee kiinnittää rakennusten sijoitteluun, mittakaavaan, mittasuhteisiin ja materiaalivalintoihin. Aluetta koskevista suunnitelmista ja toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto.

1. Koskimäki
2. Jurvan kirkonkylä
3. Jurvan vanha veistokoulu
4. Ihamäki ja Marttila
5. Jurvan vanha keskusta

Kuva 23 Kartta maakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä.

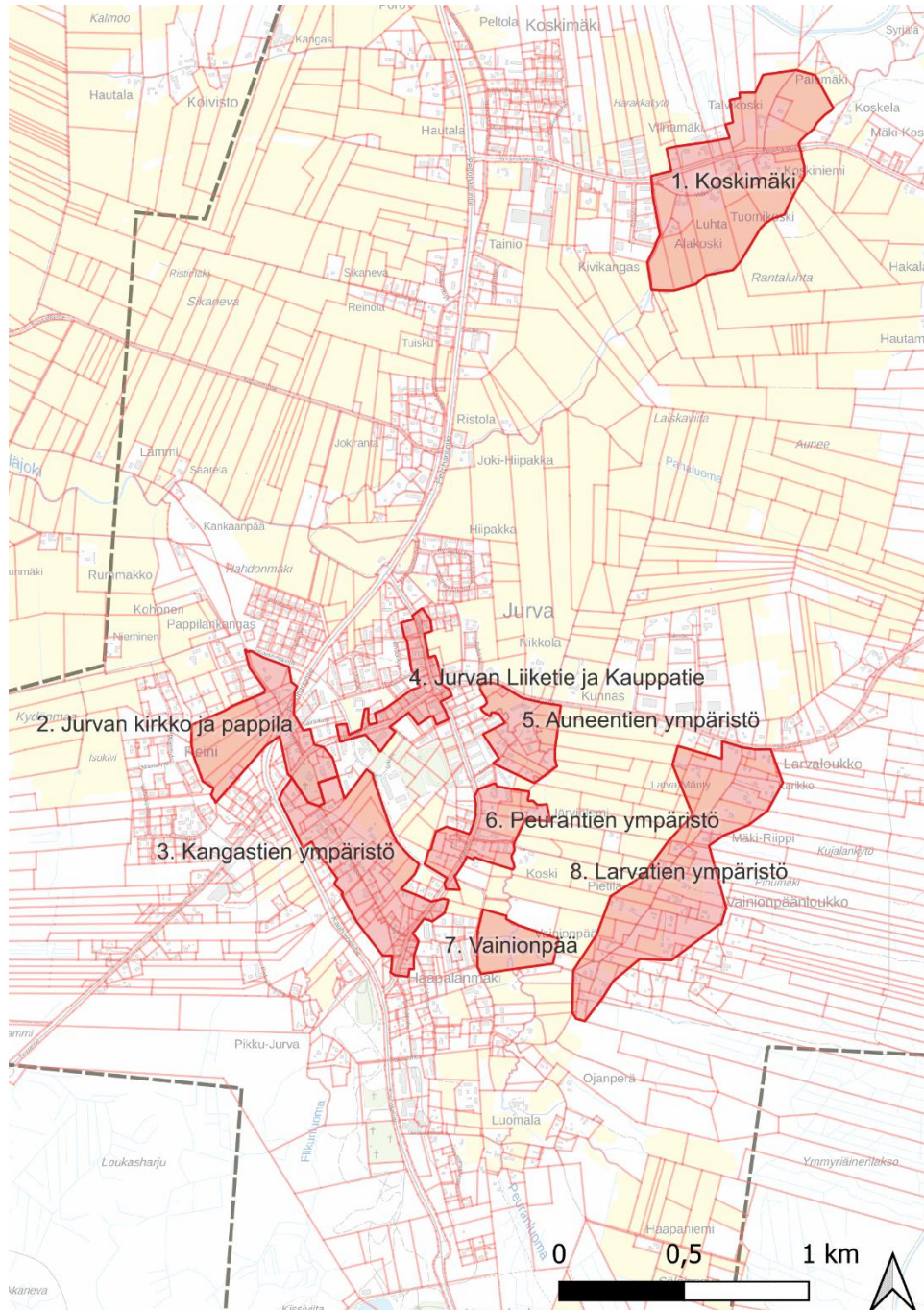
5.8 Kyläkuvallisesti tärkeät alueet tai alueen osat

Alueina inventoidut ja kyläkuvaltaan merkittäviksi ja yhtenäisiksi arvotetut alueet suositellaan huomioimaan kaavaratkaisussa kyläkuvallisesti tärkeinä alueina aluemerkinällä sk.

sk. Kyläkuvallisesti tärkeä alue tai alueen osa.

Alueen rakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Rakennusten suunnittelussa ja sijoittelussa tulee kiinnittää huomiota lähiympäristön muihin rakennuksiin, erityisesti arvokkaaseen rakennuskantaan. Rakennusten massoitellussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka kokonsa puolesta sopeutuvat ympäristön rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden. Pihojen voimakasta pengertämistä tulee välttää ja tontin liittymiseen ympäröivään maastoon ja viereisiin rakennuspaikkoihin tulee kiinnittää huomioita.

6. Koskimäki
7. Jurvan kirkko ja pappila
8. Kangastien ympäristö
9. Jurvan Liiketie ja Kauppatie
10. Auneentien ympäristö
11. Peurantien ympäristö
12. Vainionpää
13. Larvatien ympäristö

Kuva 24 Kartta kyläkuvallisesti tärkeistä alueista.

5.8.1 Koskimäen kyläkuvallisesti arvokas alue

Kuvaus:

Koskimäen kyläympäristö sijoittuu vanhalle kylätontille ja sen ympäristöön. Alueen talonpoikaisasutus sijoittuu melko tiiviisti Yläkoskentien varteen ja tienäkymä on raittimainen. Alueella on useita vanhan asunsa säilyttäneitä perinteisiä pohjalaistaloja, joiden pihapiireissä on vaihtelevasti säilynyt myös muuta vanhaa rakennuskantaa. Monessa kohteessa ajallisesti kerroksellinen rakennuskanta muodostaa edelleen perinteisen lähes suljetun pihapiirin. Alueen rakennuskanta on Jurvan yhtenäisimpiä. Talot ovat punavalkoisia ja 1,5- tai 2-kerroksisia pohjalaistaloja yksikerroksisin satulakattoisin kuistein. Usean talon tai kuistin päätyä koristaa jiirilaudoitus ja aurinkolunetti-ikkuna.

Kylän eteläpuolelle sijoittuu Taunusluoman varteen laaja, kirkonkylälle asti jatkuva peltoaukea, jota kylä reunustaa. Kylän pohjoispuolelta puolestaan alkaa metsäinen selännealue. Kylärakennetta rikkoo hieman muutama 1900-luvun jälkipuoliskon omakotitalo sekä Koskenkorvantien oikaisu. Toisaalta tien oikaiseminen on mahdollistanut Yläkoskentien raittimaisen ilmeen säilymisen.

Arvot:

Kylä sijoittuu maisemassa perinteiselle paikalle laakson ja selänteen reunan väliin ja kylästä avautuu edelleen pitkiä avoimia näkymiä etelään Taunusluoman varrella olevalle laajalle peltoaukealle. Yläkoskentien varrelta avautuu perinteisiä ja idyllisiä raittinäkymiä. Kylän vanha talonpoikaisasutus sijoittuu Yläkoskentien varteen ja perinteiset pohjalaistalot ja melko umpinaiset pihapiirit reunustavat tietä.

Suosituks:

Koskimäen rakennuskantaan liittyy monipuolisesti erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Kylärakenteen yhteys Taunusluoman varren laajaan peltoaukeaan on tärkeää säilyttää. Taunusluomanvarren peltoaukea suositellaan säilyttämään avoimena. Pihapiirien rajautumiseen peltoaukeaan tulee kiinnittää erityistä huomioita. Perinteisesti pihapiireissä on ollut melko vähän puustoa, ja talousrakennukset ovat rajanneet suljetun pihapiirin päärakennuksen edustalle. Talouspiha on saattanut jatkua peltoaukean suuntaan umpipihalta. Paloherkät talousrakennukset on perinteisesti sijoitettu hieman etäämmälle pihapiiristä peltoaukealle. Yläkoskentieltä ja Koskenkorvantieltä avautuvia pitkiä peltonäkymiä suositellaan vaalimaan. Yläkoskentien varren mahdollinen täydennysrakentaminen suositellaan ohjaamaan tien pohjoispuolelle. Alueen mahdollinen täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Uudisrakennusten massoitte- lussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka

kokonsa ja materiaaliensa puolesta sopeutuvat ympäristön perinteiseen rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden.

5.8.2 Jurvan kirkon ja pappilan kyläkuvallisesti arvokas alue

Kuvaus:

Jurvan kirkko sijoittuu Kirkkoharjun harjujakson keskivaiheille harjun laelle. Kirkolta lounaaseen Säläisjärven suuntaan johtaa ilmeeltään raittimainen Kangastie, jonka varressa on sekä vanhaa talonpoikaisasutusta että käsityöläisten ja muun maattoman väestön pienasumuksia. Pappila sijoittuu kirkosta luoteeseen myös harjun laelle. Kirkolta on johtanut pappilalle ja siitä edelleen luoteeseen Pappilankankaantie harjun lakea seurailleen. Pappilankankaantien varteen sijoittuu pappilan kaakkoispuolelle kaksi talonpoikaista tilaa, joiden päärakennukset reunustavat Pappilankankaantien näkymiä raittimaisesti. Peltoharjuntien rakentaminen on katkaissut suoran tieyhteyden kirkolta pappilaan. Nykyisin Pappilankankaantien jatke Peltoharjuntien ja kirkon välissä on nimeltään Kirkkokuja. Sen varrelle sijoittuu Jurvan 1950-luvun alusta oleva entinen yhteiskoulu, jota on käytetty myös sairaalana, Reinin entinen koulu 1920-luvulta ja Kaunismäki, jossa on toiminut mm. apteekki ja asunut kunnan virkailijoita.

Jurvan kirkko on vuodelta 1802. Se on kustavilaistyylinen tasavartinen ristikirkko, johon liittyy korkea, karniisitaitteiseen huippuun päättyvä torni. Kirkon ympärillä on hautausmaa. Kirkon vieressä on vanha, 1800-luvun pitäjänmakasiini vaivaisukkoineen. Kirkon itäpuolella Kirkkoharjun koillisrinteellä sijaitsee 1960-luvulla valmistuneet seurakuntatalo ja virastotalo.

Kirkkoa vastapäätä Kauppatien varrella on tyylipiirteiltään klassistinen 1920-luvun kookas koulurakennus sekä huvilamainen entinen apteekki samalta ajalta. Kirkkokujan varrella on myös puurakenteinen 1950-luvun alun yhteiskoulu, jota myöhemmin on käytetty sairaalana ja joka on liitetty Jurvan terveystaloon. Mäki-Hahto luoteempuna Pappilankankaantien varrella on perinteinen puolitoistakerroksinen pohjalaistalo, jonka pihapiirissä on säilynyt vanhaa rakennuskantaa. Pihapiiri avautuu kauniisti harjun alapuoliselle peltoaukealle. Myös Vainion vanha päärakennus sijoittuu Pappilankankaantien varteen. Nykyinen pappilan rakennus on valmistunut vuonna 1864 Jurvan ensimmäistä omaa kirkkoherraa varten. Rakennus on hahmoltaan puolitoistakerroksinen pohjalaistalo, jossa on puuempireen viittaavia tyylipiirteitä.

Pappilan maista on lohkottu jälleenrakennuskaudella asutustiloja Karjalan evakoille. 1900-luvun lopulla pappilan pohjoispuoliselle pellolle on rakennettu omakotitaloalue. 2000-luvulla omakotitaloasutus on levinnyt pappilan lounaispuoliselle pellolle.

Arvot:

Kirkko ja pappila sekä niiden väliin sijoittuva rakennuskanta vanhan tielinjauksen äärellä muodostavat melko ehyenä säilyneen kokonaisuuden. Kokonaisuuden rikkoo 1970-1980 - luvuilla rakennettu Peltoharjuntien, joka katkaisee nykyisin suoran tieyhteyden kirkolta pappilalle. Kirkko sijoittuu tielinjauksen kaakkoispäätteeksi ja pappila luoteispäätteeksi pihaan johtavine portteineen. Kirkkoa vastapäätä sijoittuu 1920-luvun koulurakennus ja entinen apteekin rakennus Kauppaticien varrelle. Entisen yhteiskoulun rakennuksen kaupunkikuvallinen merkitys jää näitä rakennuksia vähäisemmäksi osana kirkkoympäristöä sen sijoituessa nykyisin päättyvän kadun päähän. Pappila sijoittuu maisemallisesti kauniille ja perinteiselle rakennuspaikalle Pappilankankaan selänteen harjalle. Pappilan kaakkoispuolella Pappilankankaantien varrella olevat vanhat talonpoikaistalot rajaavat tienäkymiä raittimaisesti. Tieltä avautuu Mäki-Hahdon perinteisen pihapiirin läpi pitkä näkymä harjun lounaispuoliselle avoimelle peltoaukealle.

Suositukset:

Kirkon ja pappilan ympäristön rakennuskantaan liittyy monipuolisesti erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Nykyisen Pappilankankaantien tiivis, raittimainen ilme on tärkeää säilyttää ja huolehtia, että pappila näkyy edelleen tien päätteellä luoteeseen katsottaessa. Perinteisesti asuinrakennukset on sijoitettu tien varteen pitkä julkisivu tiensuuntaisesti ja talousrakennukset asuinrakennuksen taakse tai sen viereen pääty kohti tietä. Pappilankankaantien vartta on mahdollista täydennysrakentaa. Mahdollinen täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Uudisrakennusten massoitellussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka sijoittelunsa, kokonsa ja materiaaliensa puolesta sopeutuvat ympäristön perinteiseen rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden. Pappilankankaantien ja Flikunluoman välinen peltoaukea suositellaan säilyttämään avoimena.

5.8.3 Kangastien ympäristön kyläkuvallisesti arvokas alue

Kuvaus:

Kangastien varrella on säilynyt ehyt kokonaisuus vanhan kirkonkylän asutusta ja perinteistä rakennuskantaa Kirkkoharjun laella. Kangastie kulkee harjun laella ja se on johtanut kirkolta etelään kohti Säläisjärveä. Tie on merkitty mm. vuoden 1855 Kalmbergin karttaan. Kangastien varrella ajallisesti kerroksellinen rakennuskanta sijoittuu sen varrelle muodostaen tiiviin kylänraitin. Kangastien raittinäkymät ovat monin paikoin varsin idyllisiä.

Harjun laella ja sen rinteillä sijaitsevia talonpoikaistaloja ovat mm. Kagalusta, Kangas ja Kivikangas. Kagalustasta ensimmäinen maininta maakirjassa on vuodelta 1754. Harjun vanhempi ja vauraampi asutus on keskittynyt Kangastien luoteispäähän, kun taas kaakkoispäässä on vaatimattomampaa asutusta sekä jälleenrakennuskauden asuintiloja. Tien keskivaiheilla on 1900-luvun alussa rakennettu yhä käytössä oleva nuorisoseuran talo ja sitä vastapäätä 1940-luvulla matkustajakodiksi rakennettu kookas kaksikerroksinen rakennus. Kangastien kaakkoispäähän sijoittuu myös 1950-luvun myymälärakennus. Alueen kaakkoisreunalla, Peurantien varrella on useita jälleenrakennuskauden asuintaloja sekä nykyisin puuseppämuseona toimiva verstaserakennus 1940-luvun alusta.

Alueen vanhojen talonpoikaistilojen talot ovat komeita perinteisiä pohjalaistaloja ja niiden ulkoasussa näkyy puuempirein vaikutus. Pihoissa on säilynyt myös näyttäviä vanhoja talusrakennuksia, vaikkakin pihapiirit ovat osittain uudistuneet 1900-luvun puolivälissä maatalouden koneellistumisen myötä. Sekä talonpoikaistilojen että käsityöläisten ja muun maattoman väen pienasumusten asuinrakennukset reunustavat pääsääntöisesti Kangastietä tien suuntaisesti. Talusrakennukset sijoittuvat peremmälle pihapiireihin tai päärakennuksen viereen pääty kohti tietä. Pienasumusten asuintuvat ovat kooltaan selvästi pienempiä kuin talonpoikaistilojen asuinrakennukset. Jälleenrakennuskaudella rakennustyyppi on muuttunut massoitteeltaan noppamaiseksi ja talot on sijoitettu keskelle tonttia eikä enää reunustamaan tietä.

Kirkkoharjun maaperä ei ole soveltunut viljelyyn yhtä hyvin kuin luomien rannat, joten harju on ollut puustoinen pihapiirejä lukuun ottamatta. 1950-luvun ilmakehissä Kangastien luoteispäähän sijoittuvien talonpoikaistilojen pihapiirit liittyvät harjun kummallakin puolen avoimeen viljelysmaisemaan, mutta tien kaakkoispäässä harjun alarinteet ovat puustoiset. Nykyisellään harjulta ei oikeastaan avaudu pitkiä avoimia näkymiä ympäristön peltoaukeille. Rakennusten lisäksi pihapiireissä ja harjun alarinteillä oleva puusto peittää näkymiä. Puuston ansiosta harju erottuu hyvin maisemasta.

Arvot:

Kangastien varrella on säilynyt ehyt kokonaisuus vanhan kirkonkylän asutusta ja ajallisesti kerroksellista, perinteistä rakennuskantaa. Rakennuskanta koostuu sekä talonpoikaistilojen komeista puuempireivaikutteisista pohjalaistaloista että vaatimattomammista käsityöläisten ja muun tilattoman väestön asuinmökkeistä ja mäkituvista. Myös vanhoja, perinteisiä talusrakennuksia on säilynyt jonkin verran pihapiireissä. Alueella on mm. komea, edelleen käytössä oleva nuorisoseuran talo 1900-luvun alusta sekä jälleenrakennuskauden liike- ja asuinrakennuksia. Peurantien varressa on nykyisin puuseppämuseona toimiva verstaserakennus. Kangastie kulkee perinteiseen tapaan harjun laella, missä maaperä on kantavaa ja routimatonta. Kangastieltä avautuu monin paikoin varsin idyllisiä raittinäkymiä asuinrakennusten reunustaessa tiiviisti tienäkymiä. Viljelyyn sopimattomat harjun

alarinteet ovat edelleen pääosin puustoisia. Puuston ansiosta harju erottuu hyvin maisemasta. Kangastien luoteispäässä on Jurvan kirkko, jota ympäröi puistomainen hautausmaa.

Suosituks:

Kangastien ympäristön rakennuskantaan liittyy monipuolisesti erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Tien tiivis, raittimainen ilme on tärkeää säilyttää. Perinteisesti asuinrakennukset on sijoitettu tien varteen pitkä julkisivu tiensuuntaisesti ja talousrakennukset asuinrakennuksen taakse tai sen viereen pääty kohti tietä. Harjulla pihapiirit ovat olleet perinteisesti melko puustoisia ja harjun alarinteet pihapiirien ulkopuolella puustoisia. Puustoiset alarinteet suositellaan edelleen säilyttämään puustoisina, koska puuston ansiosta harju erottuu hyvin maisemasta. Kangastien vartta on mahdollista täydennysrakentaa. Mahdollinen täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Uudisrakennusten massoittelussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka sijoittelunsa, kokonsa ja materiaaliensa puolesta sopeutuvat ympäristön perinteiseen rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden. Kirkkoharjun koillispuolella tulee kiinnittää erityistä huomioita pihapiirien rajautumiseen peltoaukeaan niin, että avoimen peltomaiseman sekä suljetun rakennetun ja puustoisen harjun reuna hahmottuisi ehyenä koulun suunnasta katsottaessa. Kirkkoharjun ja Koulutien väliset peltolaikut suositellaan säilyttämään avoimina. Kangastien mahdollisen täydennysrakentamisen yhteydessä suositellaan huomioimaan ja säilyttämään mahdolliset avoimet näkymät harjun koillispuolisille pelloille.

5.8.4 Jurvan Liiketie ja Kauppatie

Kuvaus:

Jurvan keskustassa liikerakentaminen keskittyi erityisesti jälleenrakennuskaudelta alkaen nykyisten Kauppatien ja Liiketien varsille. Teiden varsilla on säilynyt tyypillisiä jälleenrakennuskauden ja 1950-luvun kaksikerroksisia liike- ja asuinrakennuksia sekä 1960-1970-lukujen yksikerroksisia liiketiloja. Osa vanhimmista liiketiloista on jäänyt tyhjilleen, osassa käyttötarkoitus tai vähintään liiketoiminnan luonne on muuttunut kuten vuonna 1957 elokuvateatteriksi valmistuneessa rakennuksessa (Liiketie 4). Muutamissa liiketiloissa vaikuttaa edelleen toimivan alkuperäinen tai vastaava liike.

Liiketien ja Kauppatien risteyksessä on vuonna 1977 valmistunut pääosin kaksikerroksinen, tasakattoinen hotellirakennus (Kauppatie 2). Hotellin päätyjulkisivut ovat paikalla muurattua keltatiiltä, Kauppatien puoleista pääjulkisivua puolestaan määrittää

parvekenauha ja sen alapuolisten liiketilojen nauhaikkunat ja parvekkeiden jaotusta noudattava, koko julkisivun levyinen kaarikattoinen katos.

Kauppatien varrella (kauppatie 3) on myös 1900-luvun loppupuolen matala, lasijulkisivullinen liikerakennus (RHR:n mukaan rakennus on valmistunut vuonna 1969, mutta todennäköisesti rakennus on saanut nykyisen asunsa vasta 1980-1990-luvuilla) ja linja-autoasemaksi (Kauppatie 8) vuonna 1984 valmistunut punatiilinen, arkadikäytävällinen liikerakennus sekä vuonna 1978 valmistunut osin kaksi, osin yksikerroksinen punatiilinen liikerakennus (Kauppatie 4).

Tuoreinta liikerakentamista alueella edustaa 2000-luvun alussa valmistunut market Liiketien ja Hahdonkujan risteyksessä.

Arvot:

Liiketien ja Kauppatien varrella on säilynyt melko ehyt kokonaisuus eri-ikäisiä liike- ja asuinrakennuksia, jotka kuvastavat liiketoiminnan kehitystä kirkonkylällä jälleenrakennuskaudelta nykypäivään. Ajallisesti kerroksellinen rakennuskanta kuvastaa kehitystä, jossa kauppa on keskittynyt yhä isompiin yksiköihin. Myös autoistumisen vaikutus näkyy hyvin alueen liikerakentamisessa ja katutilassa. Autoistumisen myötä liikerakennusten edustalle sijoitetut pysäköintialueet ovat kasvaneet ja ne hallitsevat nykyisin Liiketien ja Kauppatien katunäkymiä. Alueen rakennuskanta koostuu tyypillisistä jälleenrakennuskauden ja 1950-luvun kaksikerroksisista liike- ja asuinrakennuksista, 1960-1970-lukujen yksikerroksisista liiketiloista ja 1900-luvun lopun ja 2000-luvun alun isommista liikerakennuksista.

Suositukset:

Liiketien ja Kauppatien varsilla on jonkin verran rakennuskantaa, johon liittyy erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Teiden varsilla on runsaasti myös sellaisia rakennuksia, jolla on merkitystä lähinnä osana alueen ajallisesti kerroksellista rakennuskantaa. Yksittäisinä rakennuksina näiden kohteiden arvot jäävät vähäisiksi rakennusten tavanomaisuuden ja rakennustyyppien yleisyyden vuoksi. Liiketilojen sijoittamista teiden varsille on tärkeää tukea ja pyrkiä säilyttämään kylän tiivis keskusta. Aluetta on mahdollista täydennysrakentaa ekä alueen nykyinen ajallisesti kerroksellinen ja ulkoasultaan vaihteleva rakennuskanta aseta uudisrakennuksille erityisiä reunaehtoja. Mahdollisten uudisrakennusten massoittelussa suositellaan huomioimaan nykyisen rakennuskannan kokoluokka. Perinteisesti liikerakennukset on sijoitettu tien varteen; autoistumisen myötä pysäköinti on sijoitettu joko kadun varrelle, liikerakennuksen edustalle tai liikerakennusten väliin. Katunäkymien kannalta pysäköinti suositellaan sijoittamaan kadunvarsille sekä liikerakennusten väliin.

5.8.5 Auneentien ympäristön kyläkuvallisesti arvokas alue

Kuvaus:

Auneentien (ent. Mäntyläntien) varren asutus muodostaa raittimaisen kokonaisuuden, jossa sijaitsee kantatalo Hiipakasta 1700-luvun alussa lohkotun Männyn ja siitä lohkotujen talojen talouskeskukset sekä Jurvan vanha hautausmaa muistomerkkeineen ja talvihautarakennuksineen. Alueen vanhin talo Mänty ja siitä lohkotut kolme muuta taloa ovat alkujaan sijainneet vierekkäin Peuraluoman eteläpuolella nykyisen Auneentien koillispuolella. Talojen yhteinen navettarivi puolestaan sijaitsi taloja vastapäätä tien kaakkoispuolella. Isojaon myötä talorivi harveni, kun mm. Koivu-Mänty muutti nykyiselle paikalleen tien kaakkoispuolelle. Männyn vanha päärakennus paloi 1990-luvulla, mutta muilla tiloilla on säilynyt vanhaa rakennuskantaa. Navettarivistä on jäljellä mm. kaksi nykyisin toisistaan irrallista osaa aivan Auneentien varrella. Auneentie ylittää alueella Peuranluoman, jonka koillispuolella vanha hautausmaa sijaitsee. Se on ollut käytössä ainakin 1600-luvulta asti. Silta on todennäköisesti vasta 1900-luvulta, ainakaan sitä ei ole merkitty vanhempisiin karttoihin. Nykyinen silta on 2000-luvulta.

Alueen asuinrakennukset ovat ilmeeltään joko perinteisiä puolitoistakerroksisia pohjalaistaloja, Koivu-Männyn päärakennuksessa näkyy jugendin ja nikkarityylin vaikutus. Pihapiirien talousrakennukset ovat enimmäkseen 1900-luvun puolivälistä, mutta Auneentien varressa on mm. entinen aitta ja navettarivistä säilyneitä osia. Auneen hautausmaalla sijaitsee talvihautana käytetty pieni vaalea rakennus. Hautausmaa on aidattu.

Alueen talot ovat alkujaan sijoittuneet Peuranluoman varren laajan peltoaukean keskelle luoman mutkaan lähelle lähistöllä ollutta Jurvan ensimmäistä kirkkoa ja sen hautausmaata. Nykyisen Jurvan kirkon rakentamisen myötä Jurvan asutus sijoittui etenkin 1800-luvulla Kangastien varteen, mutta kirkonkylän taajaman rakenne levisi 1900-luvulla nykyiseltä kirkolta Kauppatien vartta pitkin Peuraluomalle asti. Alue rajautuu nykyisin Jurvan kirkonkylän keskustan taajamarakenteeseen lännessä. Alueen itäpuolella Peuranluoman varren laaja avoin peltoaukea. Vanha hautausmaa, Auneen hautausmaa sijoittuu Peuranluoman itäpuolelle peltoaukean reunalle. Luoman varsi on nykyisin puustoinen. Alueen rakennetta rikkoo jonkin verran 1900-luvun jälkipuoliskon omakotitalot.

Arvot:

Mäntylän talorypäs sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Peuranluoman varrelle. Luoman itä- ja pohjoispuolella avautuu laaja avoin peltoaukea. Auneentien pohjoispäästä avautuu edelleen pitkiä avoimia peltonäkymiä itään ja pohjoiseen. Peuranluoman lounaispuolelta Auneentieltä avoimia näkymiä peltoaukealle peittää luoman rannan puusto, rakennukset ja pihojen kasvillisuus. Auneentien varsi hahmottuu raittimaisena

talonpoikaisasutuksen sijoittuessa sen varrelle. Alueen rakennuskannan ikä ja ulkoasu vaihtelee perinteisestä pohjalaistalosta tiilivuorattuun 1990-luvun omakotitaloon. Tilakeskusten talousrakennukset ovat enimmäkseen 1900-luvun puolivälistä ja sijoittuvat perinteiseen tapaan muodostaen melko umpinaisia pihapiirejä. Alueella on säilynyt Auneentien varressa myös muutamia vanhempia talousrakennuksia, jotka rajaavat tienäkymiä. Auneen hautausmaa sijoittuu maisemallisesti kauniille paikalle Peuranluoman rannalle ja laajan peltoaukean reunalle. Se näkyy hyvin pellon yli mm. Jurvantielle.

Suosituks:

Mäntylän talonpoikaisen taloryppään rakennuskantaan liittyy monipuolisesti erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Taloryppään yhteys Peuranluoman varren laajaan peltoaukeaan on tärkeää säilyttää. Peuranluoman itä- ja pohjoispuolinen peltoaukea suositellaan säilyttämään avoimena. Erityisen tärkeää on vaalia avoimia näkymiä peltojen yli kohti Auneen hautausmaata. Luoman varren puusto muodostaa hautausmaalle nykyisin rauhallisen ja eheän tausta. Luoman varren kerroksellista kasvillisuutta suositellaan vaalimaan sen muodostaessa Jurvan taajamalle selvän rajan idän suunnasta katsottaessa. Olemassa olevia pihapiirejä on mahdollista täydennysrakentaa. Alueen mahdollinen täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Uudisrakennusten massoitellussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka kokonsa ja materiaaliensa puolesta sopeutuvat ympäristön perinteiseen rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden.

5.8.6 Peurantien ympäristön kyläkuvallisesti arvokas alue

Kuvaus:

Peurantien varrella on sekä vanhaa talonpoikaisasutusta että Jurvan puuseppäperinteeseen liittyvää 1900-luvun asutusta ja verstaita. Alueelle sijoittuva Peuran talo on perustettu 1600-luvun alussa, ja se on ollut Hiipakan jälkeen toinen maakirjaan merkitty talo Jurvassa. Talon itäpuolella kulkeva luoma on nimetty Peuran talon mukaan, samoin kuin nykyinen Peurantie. Peuran talo on merkitty nykyiselle paikalleen jo vuoden 1745 pitäjänkarttaan. Peurantien nykyinen linjaus hahmottuu vuoden 1845 pitäjänkartasta Peuran talolta pohjoiseen. Talon eteläpuolella tielinjaus on jatkunut nyistä suoremmin etelään. Ihamäki, Marttila (ent. Riipinmäki), Kivikangas, Kivinen II ja Hahtoseppälä ovat myös vanhoja talonpoikaistaloja, joista vanhimmat on perustettu 1700-luvulla ja osa viimeistään 1900-luvun alussa. Peuran lisäksi kaikilla muilla tiloilla paitsi Kivikankaalla on säilynyt viimeistään 1900-luvun alusta oleva päärakennus. Rakennusten massoitelu ja yksityiskohdat vaihtelevat jonkin verran. Useamman talon nykyinen hahmo tuo mieleen perinteisen

pohjalaistalon, mutta rakennuksissa on 1900-luvun alulle tyypillisiä piirteitä, kuten poikkipäätyjä, jugendikkunoita ja -tympanonkoristeita. Talojen kuisteja on laajennettu 1900-luvulla ja niihin on sijoitettu mm. pesutiloja.

Muuten Peurantien varrella on kerroksellista rakennuskantaa. Talonpoikaistilojen lomassa on jälleenrakennuskauden asuintaloja sekä puusepänverstas samalta ajalta. Peuran ja Marttilan (ent. Riipinmäki) välissä on sijainnut Peuran koulu, joka lopetettiin II maailmansodan jälkeen. Nykyisin sen paikalla ovat tyhjillään olevat entisen turvakodin tiiliverhoillut rivitalot.

Alueen talot ovat alkujaan sijoittuneet Kirkkoharjun ja Peuranluoman välisen peltoaukean keskelle avoimeen maisemaan. 1900-luvun mittaan taajamarakenne on levinnyt Peurantien varrellekin ja avoin peltoaukea on supistunut etenkin Peurantien länsipuolella merkittävästi mm. koulun ja urheilukenttien myötä. Peurantien itäpuolella maisemaa sulkee entisen turvakodin rivitalot ja pihapiirien kasvillisuus. Vanhojen talouskeskusten yhteydessä on kuitenkin edelleen säilynyt avoimia pelto- ja niittyaukkoja. Peuranluoman varsi on nykyisin puustoinen ja luoman varren kasvillisuus sulkee pitkät näkymät luoman itäpuoliselle laajalle peltoaukealle.

Arvot:

Peurantien varren talonpoikaisasutus sijoittuu Peurantien varteen. Tielle ei muodostu yhtenäistä raittinäkymää, koska talonpoikaisasutuksen seassa on 1900-luvun jälkipuoliskon rakennuskantaa, joka poikkeaa pihojen jäsentelyltään, rakennusten massoitteelta ja materiaaleilta selvästi perinteisestä rakennustavasta. Myös Peurantie kävely- ja pyöräteineen on huomattavasti perinteisiä raitteja leveämpi. Peurantien itäpuolinen entinen peltoaukea on lähestulkoon rakennettu 1900-luvun mittaan, mutta vanhojen tilakeskusten yhteydessä on edelleen säilynyt myös avoimia pelto- ja niittyaukkoja. Peuranluoman varren kasvillisuus peittää nykyisin pitkät avoimen näkymät Peurantielta luoman itäpuoliselle laajalle peltoaukealle. Alueen rakennuskannan ikä ja ulkoasu vaihtelee perinteisestä pohjalaistalosta tiilivuorattuihin 1900-luvun jälkipuoliskon rivitaloihin. Tilakeskusten talousrakennukset ovat enimmäkseen 1900-luvun alkupuoliskolta ja sijoittuvat perinteiseen tapaan muodostaen melko umpinaisia pihapiirejä.

Suosituks:

Peurantien varren talonpoikaisasutuksen rakennuskantaan liittyy monipuolisesti erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Vanhojen tilakeskusten yhteydessä olevat pelto- ja niittyaukot on tärkeää säilyttää avoimina etenkin Peurantien ja Peuranluoman välisellä alueella. Olemassa olevia pihapiirejä on mahdollista täydennysrakentaa. Tyhjillään olevat ja huonokuntoiset entisen turvakodin rivitalot on mahdollista purkaa. Niiden tilalle tuleva mahdollinen

uudisrakentaminen suositellaan sijoittamaan tukemaan Peurantien varren raittimaista ilmettä. Perinteisesti asutusta ei ole sijoitettu aivan luoman rannalle. Peurantien ympäristön mahdollinen täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Uudisrakennusten massoittelussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka kokonsa ja materiaaliensa puolesta sopeutuvat ympäristön perinteiseen rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden.

5.8.7 Vainionpään kyläkuvallisesti arvokas alue

Kuvaus:

Vainionpäässä on 1600-luvulla perustettu tila. Kohteessa on 1900-luvun alusta oleva tyylipiirteiltään jugendia edustava kookas asuinrakennus ja vanhat talousrakennukset rajaavat kohteen pihan edelleen perinteiseen tapaan umpinaiseksi. Uudemmat talousrakennukset liittyvät luontevasti vanhempaan rakennuskantaan. Rakennukset ovat hyväkuntoisia ja sijaitsevat kauniisti kumpareella luoman varressa. Kohde sijoittuu maisemallisesti edustavalle paikalle Peuranluoman ja Vainionpääntien risteykseen ja se on tärkeä osa alueen viljelysmaisemaa. Kohdetta ympäröi edelleen laajahko peltoaukea, vaikka Peuraluoman rannoilla ollut laaja peltoaukea onkin supistunut huomattavasti 1900-luvun jälkipuoliskolla rakentamisen ja metsittämisen takia. Peuraluoman ylittävä silta on rakennettu paikalla olleen myllyn perustusten päälle. Myllynkivet ovat tien vierillä edelleen nähtävissä.

Arvot:

Vainionpään rakennuskanta ja pihapiiriä ympäröivä laajahko avoin peltoaukea muodostavat maisemallisesti ehyen kokonaisuuden maisemallisesti tärkeälle paikalle Vainionpääntientien ja Peuranluoman risteykseen. Vainionpään peltoaukea yhdistyy vielä luoman varren laajaan peltoaukeaan, mutta näkymiä rajoittaa jonkin verran pohjoispuolisen kiinteistön metsittäminen.

Suositukset:

Vainionpään rakennuskantaan liittyy monipuolisesti erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Vainionpään pihapiiriä ympäröivät peltoaukeat suositellaan säilyttämään avoimina ja vaalimaan etenkin pihapiiristä ja sen laidoilta avautuvia pitkiä näkymiä luoman varren laajemmalle peltoaukealle. Tilalla harjoitetaan edelleen maataloutta. Pihapiiriä on mahdollista täydennysrakentaa maatalouteen liittyvillä talousrakennuksilla. Alueen mahdollinen täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Mahdollisten uudisrakennusten massoittelussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka kokonsa ja materiaaliensa puolesta sopeutuvat ympäristön perinteiseen rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden.

5.8.8 Larvatie ympäristön kyläkuvallisesti arvokas alue

Kuvaus:

Larvatie varren asutus on lähtenyt syntymään isojaon jälkeen. Vuoden 1745 pitäjänkartassa nykyisen Larvatie varrelle ei vielä ole merkitty asutusta. Isojakokarttojen pohjalta kootussa vuoden 1845 pitäjänkartassa ei myöskään vielä näy nykyistä Larvatieta, ja pellotkin keskittyvät Peuranluoman varrelle. Vuoden 1855 Kalmbergin kartassa Larvatie kuitenkin jo esitetään ja sen varteen runsaasti asutusta. Peltoaukea ulottuu Peuraluomalta selänteen reunaan seurailevalle tielle asti. Larvatie varren asutuksesta osa on esitetty kartassa nimettyinä taloina, osa torppina ja osa nimeämättöminä asumuksina. Alueella hahmottuu edelleen hyvin matalan, puustoisin selänteen reunalle sijoittuva asutus, asutuksen lomassa kulkeva kylätie ja tien ja Peuranluoman väliin jäävä laaja peltoaukea. Larvatie varrella tienäkymät ovat vaihtelevia. Välistä tien kummallakin puolen on asutusta, välistä aukeaa pitkiä avoimia näkymiä länteen peltoaukealle ja välistä selänteen metsät rajaavat tienäkymiä idässä.

Alueen rakennuskanta on vaihtelevaa ja ajallisesti kerroksellista. Alueella on muutamia edustavia perinteisiä pohjalaistaloja sekä vaatimattomampien pientilojen asuinmökkejä. 1900-luvulla alueen rakenne on täydentynyt jälleenrakennuskauden tiloilla. Alueelle sijoittuu myös jonkin verran tuoreempaa rakennuskantaa, lähinnä omakotitaloja. Vanhojen talouskeskusten rakennuskantaa on myös uudistettu etenkin 1900-luvun puolivälissä maatalouden koneellistuessa.

Arvot:

Alueen vanhin rakennuskanta ja tieverkko on syntynyt isojaon myötä isojaon mahdollistaessa talojen lohkomisen ja torppien perustamisen. Alueella hahmottuu edelleen hyvin matalan, puustoisin selänteen reunalle sijoittuva asutus, asutuksen lomassa kulkeva kylätie ja tien ja Peuranluoman väliin jäävä laaja peltoaukea. Alueen rakennuskanta on vaihtelevaa ja ajallisesti kerroksellista. Alueella on muutamia edustavia perinteisiä pohjalaistaloja sekä vaatimattomampien pientilojen asuinmökkejä. Larvatieltä avautuu pitkiä avoimia näkymiä länsipuoliselle laajalle peltoaukealla asutuksen lomasta.

Suosituks:

Alueen rakennuskantaan liittyy monipuolisesti erilaisia kulttuurihistoriallisia arvoja, jotka suositellaan huomioimaan asianmukaisin suojelumerkinnöin. Peuranluoman ja Vainionpääntien välinen laaja peltoaukea suositellaan säilyttämään avoimena. Avoimia näkymiä Larvatieltä länteen peltoaukealle on tärkeää vaalia. Larvatie itäpuolella puustoinen selänteen reuna kestää paremmin mahdollista täydennysrakentamista. Uudisrakennuksia ei tule sijoittaa säilyneiden vanhojen päärakennusten edustalle niin, että ne peittäisivät näköyhteyden Peuranluoman varren peltoaukealle. Larvatie varren vaihtelevat näkymät on tärkeää huomioida, jotta tien varrella säily edelleen rakennettujen, avointen ja metsäisten alueiden rytmi. Mahdollinen täydennysrakentaminen tulee sopeuttaa maisemallisiin ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin. Uudisrakennusten massoittelussa ja julkisivujen suunnittelussa tulee pyrkiä yksinkertaisiin ja sopusuhtaisiin ratkaisuihin, jotka sijoittelunsa, kokonsa ja materiaaliensa puolesta sopeutuvat ympäristön perinteiseen rakennuskantaan. Uudet piharakennukset suositellaan sijoittamaan pihapiireissä alisteisesti päärakennukseen nähden.

6 Lähteet

Karttälähteet

Maanmittauslaitos MML (2023).

Noudettu osoitteesta <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

- Maastokartta
- Taustakartta
- Ortoilmakuva
- Historialliset ilmakuvat

Doria

- Kalmbergin kartasto [Helsinki] :, Voen. Top. Depo, 1855-1856
(Karttalehti: Jurva, Teuva, Kurikka, Petolahti, Maalahti, Pirttikylä, Isokyrö, Laihia)
- Suomen taloudellinen kartta 1:100000 1923 (Karttalehti: VII:3 Laihia)

Suulliset lähteet

Maastokäynnillä 2.10.2023 – 3.10.2023 FCG:n (Kervinen Minttu, Kortelainen Olli) tekemät inventointikohteiden omistajien haastattelut.

Maastokäynnillä 1.4.2025 FCG:n (Hongisto Kaisa, Kortelainen Olli) tekemät inventointikohteiden omistajien haastattelut.

Selvitykset ja inventoinnit

Kurikan kulttuuriympäristöohjelma: Rintakylissä ja larvamailla (Riitta Jaakkola, 2015)

Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt RKY 2009 – Museovirasto

Etelä-Pohjanmaa: Valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet VAMA 2021

Jurvan rakennuskantainventointi 2003, Arkkitehti- ja insinööritoimisto Motiivi Oy

Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen rakennusinventointi. Niukko & Etelä-Pohjanmaan liitto (2016-2017)

Etelä-Pohjanmaa, maakunnallinen täydennysinventointi. Saatsi Arkkitehdit Oy (2021)

Etelä-Pohjanmaan maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön inventointi ja Etelä-Pohjanmaan uudemman rakennetun kulttuuriympäristön inventointi. Saatsi Arkkitehdit Oy. (2021)

Jurvan asemakaavan muutos ja laajennus -liiteaineistot. Jaakko Pöyry Infra, 2003

Jurvan vanha sairaala, entinen yhteiskoulu. Rakennushistoriaselvitys – Sitowise, 2021

Jurvantie 148 inventointi. Inventointikortti – Sweko, 2025

Kaavat

Etelä-Pohjanmaan maakuntakaava 2050 (hyväksytty MKValt 16.9.2024 § 22)

Jurva, Kirkonkylän-Koskimäen osayleiskaava (1986)

Rekisterit

Kurikan kaupungin rakennus- ja huoneistorekisteri (22.6.2023)

Kirjallisuus

Koivusalo, E., & Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto. (1987). Etelä-Pohjanmaan historia: 6, Autonomian kausi 1809-1917. [Etelä-Pohjanmaan maakuntaliitto].

Muut verkkosivulähteet

<https://www.museovirasto.fi/fi/kulttuuriymparisto/rakennettu-kulttuuriymparisto/kirkolliset-kulttuuriymparistot>

<https://www.haapalanpuisto.fi/>

<https://www.jurvansanomat.fi/muut/haapalanpuisto-hakee-poikkeamislupaa-paarakennukseen-suunnitteilla-lastensuojelulaitos-1.2231714>

<https://puuseppamuseo.fi/historia/>

<https://jurvaseura.fi/jurvan-kotiseutumuseo>

<https://www.hiipakka.net/>

<https://visitkurikka.fi/>

<https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/maisemat/arvokkaat-maisema-alueet>